

Kierrätysaiheinen luontotoiminnan vuosikello

JOHDANTO

Luonto vaikuttaa merkityksellisesti elämänlaatuun vahvistamalla psyykkistä, fyysistä ja sosiaalista hyvinvointia. Sekä luonnossa puuhailu, että pelkkä oleskelu vaikuttavat myönteisesti hyvinvointiin esimerkiksi lieventämällä stressioireita, vähentämällä rauhattomuutta ja aggressiivisuutta sekä lisäämällä myönteisiä tunteita.

Green Care-termillä tarkoitetaan luontolähtöistä hyvinvointitoimintaa, jossa luontoa hyödynnetään hyvinvoinnin edistämiseksi ja tukemiseksi. Green Care toimintaa voidaan toteuttaa esimerkiksi metsässä tai puutarhassa, mutta myös kaupungeissa ja sisätiloissa. Toiminta voidaan sovittaa jokaiselle sopivaksi ja sitä toteutetaan muun muassa ikäihmisten, lasten ja nuorten, mielenterveys- ja päihdekuntoutujien, pitkäaikaistyöttömien sekä kehitysvammaisten kanssa. Keskeistä toiminnassa on voimaantuminen, onnistuminen, uusien taitojen oppiminen sekä yhdessä tekeminen.

Luontotoiminnassa voidaan hyödyntää kattavasti erilaisia kierrätysmateriaaleja ja näin luontotoiminta vaikuttaa ihmisten hyvinvoinnin lisäksi myös ympäristöön kohdistuvaan taakkaan. Uusien käyttökohteiden keksiminen vanhoille tavaroille opettaa huomaamaan, ettei aina tarvitse hankkia uutta. Lisäksi se herättelee käyttämään luovuutta ja tarkastelemaan omia kulutustottumuksia. Yllättävän yksinkertaisistakin materiaaleista syntyy vaikkapa kastelukannu, tuulikello tai kasvihuone. Kun vanha tavara saa uuden elämän ja tarkoituksen uudessa ympäristössä, lopputulos on varmasti persoonallinen. Näin merkityksettömistä tavaroista tulee jälleen merkityksellisiä.

Tämä on kierrätysaiheinen luontotoiminnan vuosikello, johon on koottu vuoden jokaiselle viikolle yksi luontotoimintaan liittyvä kierrätysvinkki. Vinkit opastavat yksityiskohtaisesti kuinka kierrätysmateriaaleja voi hyödyntää muun muassa luontotoiminnassa tarvittavien työkalujen tekemisessä, luontoaiheisissa kädentaidoissa sekä toiminnallisissa aktiviteeteissa. Uusien käyttökohteiden miettiminen vanhoille tavaroille voi olla hauskaa, mutta myös haastavaa. Tämä opas antaa vinkkejä luontotoiminnan järjestämiseen idearikkaalla ja kukkaroystävällisellä tavalla.

Tämä kierrätysaiheinen luontotoiminnan vuosikello on suunnattu kaikille luontotoiminnasta ja kierrätyksestä kiinnostuneille. Vuosikello on rakennettu mukailemaan vuoden kulkua; vuoden jokaiselle viikolle on suunniteltu yksi kyseiseen vuodenaikaan sopiva luontoa ja kierrätysteemaa yhdistävä toiminta. Useita toimintoja on kuitenkin mahdollista toteuttaa milloin tahansa vuodenajasta riippumatta.

Tämän vuosikellon tarkoituksena on antaa vinkkejä luontotoiminnan ohjaajille ja osallistujille siitä, kuinka kierrätysmateriaaleja voi hyödyntää luontotoiminnassa. Lisäksi oppaan tarkoituksena on innostaa jokaista keksimään tarpeettomille tavaroille uusia käyttökohteita. Jos mieleesi tulee jokin luontoaiheinen kierrätysvinkki, myös me Vihreän Veräjän ihmiset kuulisimme siitä mielellämme.

Toivomme että tämä opas tuottaa paljon oivalluksia sekä onnistumisen ja osallisuuden kokemuksia!

KIERRÄTYSAIHEISEN LUONTOTOIMINTAVUOSIKELLON SISÄLLYS

©=Toiminta on mahdollista vuodenajasta riippumatta

Kuukausi	Toiminta
1 TAMMIKUU	Servetillä tai lehtikuvalla koristeltu jäälyhty Siemenkranssi linnuille kakkuvuoasta © Aurinkoa ottava lumiukko ”Kristallimaljakko” muovipullosta ©
2 HELMIKUU	Lumiukko autonrenkaista © Jäärakennelmat jäädytetyistä maitotölkeistä Altakasteleva ruukku muovipullosta © Multakauha juomakanisterista ©
3 MAALISKUU	Esikasvatus kananmunakennoissa © Minikasvihuone muovirasiasta tai –pullosta © Kastelukannu muovikanisterista © Kynsilakalla marmoroitu saviruukku ©
4 HUHTIKUU	Pääsiäiskoriste kananmunan kuoresta © Puutarhavälineteline kuormalavasta © Puutarhakärry lastenvaunuista © Patsasruukku nukesta © Puutarhaletkuteline auton vanteesta ©
5 TOUKOKUU	Amppele muovipullosta © Kasvulaatikko kuormalavasta Puutarhapolku ja taimisuoja räsymatosta Koristeelliset betonilaatat posliiniastioista © Työkälyseinä kuormalavoista ©
6 KESÄKUU	Muovipullosta kuivan maan kastelija © Nimikyltit puutarhaan kierrätysmateriaaleista © Keilauspeli juomapulloista © Kasvuseinä kuormalavoista © Betoniruukku pyyhkeestä tai pitsiliinasta ©
7 HEINÄKUU	Hyttysiä torjuva kynttilä lasipurkista ja yrteistä © Kasvituet © Sadettaja muovipullosta © Pitsikivet ©
8 ELOKUU	Rannekoru luonnonmateriaaleista Kuivausteline henkarista tai pyöränvanteesta © Siementen kuivaaminen ja säilyttäminen tulitikkuaskissa Luuta muovipulloista ©
9 SYYSKUU	Koristemajakka saviruukuista © Istutussäkki vahakankaisesta pöytäliinasta © Tuikkukippo lasipurkista ja puunlehdistä © Istutusvaasi autonrenkaasta ©

10 LOKAKUU	Omenakynttilät © Betonikädet kertakäyttöhanskoista © Kranssi muovipusseista © Tuulikello kierrätysmateriaaleista ©
11 MARRASKUU	Kenkäruukku betonista © Lintujen ruokintalauta appelsiinista © Talvinen ovikranssi villavaatteista © Lyhty säilyketölkistä ©
12 JOULUKUU	Tuikkukuppi lasten kumisaappaista © Siemenpiparit linnuille © Betonikoriste pehmonallesta © Kasveilla koristeltu kynttilä vanhoista kynttilänjämistä © Heittopeli kukkapurkeista ©

Toimintaohjelomake selityksineen

Toiminnan nimi.

Lyhyt selvitys ja esittely siitä, mitä toiminta pitää sisällään.

Kuvia työvaiheista ja valmiista tuotoksesta.

Milloin?

01	02	03	04	05

Taulukossa on kuukaudet, jossa ylempänä vihreällä viivalla on merkitty se, minä kuukausina toimintaa on mahdollista toteuttaa ja alapuolelle merkitty punaisella viivalla kuukaudet, jolloin on sesonkiaika toiminnan kannalta (esim. rairuohoa on mahdollista kasvattaa milloin tahansa, mutta sesonki on ennen pääsiäistä).

— Milloin mahdollista? — Sesonki

Vaikeusaste & erityisvaatimukset

-Saksien käyttö, sorminäppäryys

Vaikeusaste antaa vähän suuntaa siihen, kuinka vaativaa toiminta on (1=helppo, 2=keskivaikea, 3=haasteellisin). Lisäksi voi olla mainittu jotain erityisvaatimuksia jotka ovat toimintaa toteuttaessa tarpeellisia toimintaan osallistuvilta.

Toiminnan arvioitu kesto aika. Kestoon vaikuttaa mm. osallistujien toimintakyky ja määrä sekä avustajien määrä. Useampaa toimintaa on mahdollista jakaa useammalle kerralle.

Toiminnan kesto:

1h

Kustannukset:

€ €€ €€€

Kustannuksissa on annettu vähän suuntaviivaa siitä, missä hintaluokassa pyritään (€=0-5€, €€=5-10€, €€€=10->). Hinta koskee pääsääntöisesti yhtä toiminnan tuotosta, mutta usein menee siten, että tarvikkeita täytyy ostaa suuremmissa erissä. Kustannuksissa on otettu huomioon vain tarvikkeet, ei esimerkiksi työvälineitä.

Tarvikkeet ja työvälineet:

Tarvikkeissa ja työvälineissä käy ilmi se, mitä toiminnan toteuttamiseen tarvitaan.

Työohje:

Työohjeessa käydään vaihe vaiheelta läpi, miten toiminta toteutetaan. Lisäksi tekstin vieressä on kuvia työvaiheista.

Ohjaajalle:

Ohjaajalle ja muuta –osioon on koottu erilaisia asioita, jotka auttavat ohjaajaa toteuttamaan toimintaa. Kyseisessä kohdassa on myös mainittu mahdollisia vaihtoehtoisia toteutustapoja, materiaalin hankinnasta tietoa, nettiosoitteita jne.

Muuta:

Servetillä tai lehtikuvalla koristeltu jäälyhty

Servettipakkauksista ylijääneet servetit voi käyttää kaunistamaan talvipakkasien aikaan tehtäviä jäälyhtyjä. Myös aikakausilehdistä leikatuista kuvista syntyy hienoja kuvioita jäälyhdyn pintaan.

Milloin?

01	02	03	04	05	06	07	08	09	10	11	12
—	—	—								—	—
—	—	—									—

— Milloin mahdollista? — Sesonki

Vaikeusaste & erityisvaatimukset

-Hienomotoriikka, suunnittelu

Toiminnan kesto:

1h

Kustannukset:

€ €€ €€€

Tarvikkeet ja työvälineet:

- Muovikulho (esimerkiksi salaattikulho)
- Servetti tai aikakausilehdestä leikattu kuva
- Läpinäkyvää teippiä
- Vettä

Työohje:

1. Aseta Servetti tai kuva muovikulhoon väärin päin ulkopuoli kulhon reunaa vasten. Tarvittaessa käytä teippiä.
2. Kaada kulhoon vettä. Vie ulos pakkaseen jäätymään. Jos pakkasta on esimerkiksi -20 astetta, jäätyminen kestää noin 8 tuntia kulhon koosta riippuen.
3. Kun lyhty on jäätynyt, käännä se ylösalaisin ja riko varovasti jääkerros päältä.
4. Kaada vesi pois lyhdyn sisältä.
5. Aseta kynttilä lyhdyn sisälle.

Ohjaajalle:

- Jos servetin saaminen pysymään aloillaan vesikulhossa tuntuu hankalalta, sen servetin asettaa paikoilleen myös vasta jäälyhdyn jäädyttyä. Tällöin servetti tarttuu kasteltuna jäälyhdyn pintaan. Servetistä kannattaa tehdä ohut ottamalla uloimmat kerrokset pois, jolloin kuva pääsee parhaiten esille.

Siemenkranssi linnuille kakkuvuoan avulla

Lintujen talviruokinta tuo iloa niin linnuille kuin ruokkijallekin. Kakkuvuoan avulla syntyy linnuille herkullinen siemenkranssi, joka ilahduttaa myös kauneudellaan.

Milloin?

01	02	03	04	05	06	07	08	09	10	11	12
											
											

 Milloin mahdollista? Sesonki

Vaikeusaste & erityisvaatimukset

-Hienomotoriikka

Toiminnan kesto:

1h

Kustannukset:

€ €€€

Tarvikkeet ja työvälineet:

- 300 g kookosrasvaa
- 9 dl siemenseosta
- Kakkuvuoka
- Noin 60 cm värikästä nauhaa tai vaikkapa vaatesuikaleista punottu letti

Työohje:

1. Sulata kookosrasva kattilassa ja sekoita joukkoon siemenet. Kaada seos kakkuvuokaan jähmettymään viileään paikkaan.
2. Kumoa siemenkranssi vuoasta.
3. Solmi ripustusnauha kranssin ympärille. Valmiin nauhan sijasta voit käyttää esimerkiksi vanhoista vaatteista leikattuja suikaleita, jotka on punottu letiksi. Letissä voi halutessaan hyödyntää monenvärisiä vaatesuikaleita.

Ohjaajalle:

- Kookosrasvan sijaan voi käyttää myös suolaamatonta sianihraa. Sitä voi kuitenkin olla haastavaa löytää kaupoista, mutta sitä voi tilata joidenkin kauppojen lihatiskeiltä ja suoraan teurastamoilta. Käyttäessäsi sianihraa siemenkranssin tekemiseen kookosrasvan sijasta, leikkaa ensin ihra pieniksi palasiksi. Sen jälkeen sulata se kattilassa hitaasti matalalla lämpötilalla. Lopuksi siivilöi sulaneesta rasvasta pois kaikki ylimääräinen.

Aurinkoa ottava lumiukko

Vanhat kesätamineet pääsevät talvellakin hyötykäyttöön kun ne pukee lumiukon ylle. Hyödyntämällä erilaisia tekstiilejä asusteita lumiukko saa personallisen ilmeen. Aurinkoa ottava lumiukko ilahduttaa varmasti myös ohikulkijoita talven pakkasten keskellä!

Milloin?

01	02	03	04	05	06	07	08	09	10	11	12

— Milloin mahdollista? — Sesonki

Vaikeusaste & erityisvaatimukset

-Aistiärsykkeet kylmästä, ulkovarusteet, kyykistyminen, vartalon taivutus, polvistuminen

Toiminnan kesto:

1h

Kustannukset:

€ €€ €€€

Tarvikkeet ja työvälineet:

- Pyyhe
- Aurinkovarjo/ Sateenvarjo
- Aurinkolasit
- Porkkana
- Oksia
- Käpyjä
- Lunta

Työohje:

1. Levitä pyyhe ulos tasaiselle paikalle.
2. Kasaa lumesta pyyhkeen päälle kolme kekoa. Taputtele ne tiiviiksi kasoiksi.
3. Aseta lumiukolle aurinkolasit, porkkananenä, suu kävyistä ja kädet oksista. Pystytä viereen vielä aurinkovarjo.

Ohjaajalle:

- Jokainen osallistuja voi tuoda mukanaan jonkin asusteen ja niillä voidaan pukea yksi yhteinen tai monta yhdessä tehtyä lumiukkoa.

Kuva: <http://www.123homeschool4me.com/2014/01/winter-kids-activity-4-creative-ways-to.html>

"Kristallimaljakko" muovipullosta

Muovipullosta voi askarrella kristallimaljakkoa muistuttavan maljakon tekemällä pullolle kauniin kauluksen.

Milloin?

01	02	03	04	05	06		07	08	09	10	11	12

— Milloin mahdollista? — Sesonki

Vaikeusaste & erityisvaatimukset

-Saksien käyttäminen, hienomotoriikka

Toiminnan kesto:

½h

Kustannukset:

€ €€ €€€

Tarvikkeet ja työvälineet:

- Muovipullo
- Sakset

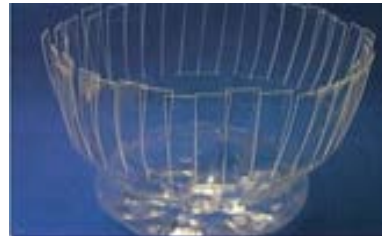
Työohje:

1. Leikkaa pullon kaulaosa pois.
2. Leikkaa pullon tasaiseen yläosaan pitkittäisiä suikaleita koko pullon ympäri.
3. Taita leikatut suikaleet alaosaan auki niin, että ne muodostavat kehän pullon ympärille.
4. Taita suikaleet puolestavälistöään hieman vinosti sisäänpäin. Tee näin kaikille suikaleille koko pullon ympäri.

Ohjaajalle:

- Muovipullon suikaleita käsitellessä kannattaa varoa ettei satuta käsiään suikaleiden teräviin kulmiin.
- Suikaleiden taitosta voi vahvistaa painamalla taitekohtaa esimerkiksi pöydän ja kirjan välissä.

Kuvat: <https://fi.pinterest.com/pin/762234305654261792/>

Lumiukko autonrenkaista

Talvet eivät ole aina välttämättä otollisia lumileikeille. Tämän lumiukon tekeminen on kuitenkin mahdollista kelistä riippumatta, ja se ilahduttaa sympaattisuudellaan varmasti muitakin.

Milloin?

01	02	03	04	05	06	07	08	09	10	11	12

— Milloin mahdollista? — Sesonki

Vaikeusaste & erityisvaatimukset

-Värien käyttö, suunnittelu ja toteutus, luovuus, esineiden käsittely ja siirtely

Toiminnan kesto:

1h→

Kustannukset:

€ €€ €€€

Tarvikkeet ja työvälineet:

- Vanhoja renkaita: Esimerkiksi kolme isompaa ja kaksi pienempää rengasta.
- Pohjustusmaalialia
- Valkoista ja mustaa maalia
- Kuviosaha
- Nauhaa tai esimerkiksi vanhasta vaatteesta leikattu kangassuikale
- Kuumaliimaa
- Puukko
- Keppejä

Työohje:

1. Maalaa kolme rengasta pohjustusmaalilla (kaksi isompaa ja yksi pieni) Anna kuivua.
2. Maalaa pohjamaalatut renkaat valkoisella maalilla. Anna kuivua.
3. Leikkaa yhdestä isosta maalaamattomasta renkaasta kuviosahalla (tai puukolla) pala lumiukon hatun lieriä varten.
4. Aseta valkoiset renkaat alimmaiseksi pinoon ja päälle renkaasta leikattu hatunlieri ja yksi pienempi maalaamaton rengas.
5. Maalaa lumiukolle kasvot ja napit mustalla maalilla. Maalaa myös puukepit joista tulee kädet.
6. Tee puukolla lovet renkaaseen käsien paikoilleen asettamista varten.
7. Tee nauhasta tai kangassuikaleesta rusetti ja kiinnitä se lumiukon hattuun.

Ohjaajalle:

- Hatun lierin voi tehdä myös kokonaisesta renkaasta, jos renkaan leikkeleminen tuntuu hankalalta.

Kuva: <https://fi.pinterest.com/pin/762234305654119884/>

Jäärakennelmat jäädytetyistä maitotölkeistä

Jäädytetyistä pahvitölkeistä syntyy niin suuria kuin pienempiäkin rakennelmia. Rakenna esimerkiksi jäälinna, lumisotatukikohta tai jäälyhty! Rakennelmien ilmettä voi piristää jääharkkoja värjäämällä.

Milloin?

01	02	03	04	05	06	07	08	09	10	11	12

— Milloin mahdollista? — Sesonki

Vaikeusaste & erityisvaatimukset

-Aistiärsykkeet kylmästä, suunnittelu ja toteutus, kyykistyminen, vartalon taivuttaminen, ulkovarusteet

Toiminnan kesto:

2h→

Kustannukset:

€ €€ €€€

Tarvikkeet ja työvälineet:

- Litran maitotölkkejä (tai mehutölkkejä, jugurttitölkkejä tms.)
- Vettä
- Vesivärit tai elintarvikevärejä jos haluat värjätä jäälohkoja
- Puukko
- Vesiämpäri
- Pikkulapio tai kauha

Työohje:

1. Täytä huuhdellut pahvitölkit vedellä. Halutessasi voit värjätä vettä vesiväreillä tai elintarvikeväreillä. Voit myös koristella jääpaloja esimerkiksi havuilla, hedelmänpaloilla ja kukan terälehdillä laittamalla koristeet tölkkiin veden sekaan.
2. Vie tölkit ulos jäätymään. Jäätyminen ei tapahdu hetkessä, vaan esimerkiksi -10 asteessa jäätyminen vie noin vuorokauden.
3. Veden jäädyttyä irrota tölkki repimällä ja puukon avulla jään ympäriltä.
4. Valitse mieluinen paikka jäärakennelmalle ja ota jääharkkojen lisäksi mukaasi myös vesiämpäreitä joihin tehdään sohjoa laastiksi sekoittamalla lunta veden sekaan.
5. Asettele jääharkkoja päällekkäin ja kiinnitä ne sitä mukaa toisiinsa sohjolla. Sohjon levittäminen onnistuu näppärästi pikkulapiolla.

Ohjaajalle:

- Pahvitölkkien kerääminen kannattaa aloittaa jo hyvissä ajoin ennen talvea. Esimerkiksi jäälinnan tekemiseen tarvitaan satoja tölkkejä ja monia tunteja rakennusaikaa. Lumisodan tukikohtana toimiva seinämä sen sijaan syntyy 50–100 tolkista.
- Jääharkkoista voi tehdä myös pienempiä rakennelmia, kuten näyttäviä jäälyhtyjä. Värjätty ja koristellut jääharkot toimivat jäälyhdyissä erityisen hyvin. Näihin voi käyttää myös pienempiä jäädytettyjä tölkkejä, kuten kermapurkkeja.

Ohje: http://www.kodinkuvalehti.fi/artikkeli/tee_itse/nain_teet_maitotolkkien_avulla_upean_jaalinnan

Kuvat: <http://www.thisiscolossal.com/2013/01/how-to-build-a-rainbow-igloo/>

Altakasteleva ruukku muovipullosta

Sisäpuutarhurin kastelurutiineja helpottaa kasvien istuttaminen altakasteleviin ruukkuihin. Näin kasveja ei tarvitse kastella kuin viikon tai parin välein, eikä lomareissunkaan aikana tarvitse miettiä kuka huolehtii kasvien kastelemisesta. Altakastelevan ruukun tekemiseen tarvitset vain muovipullon, sanomalehteä, puuvillalankaa ja muutamia työkaluja näppärän ruukun tekemiseksi.

Milloin?

01	02	03	04	05	06	07	08	09	10	11	12

— Milloin mahdollista? — Sesonki

Vaikeusaste & erityisvaatimukset

-Saksien käyttö, porakoneen käyttö

Toiminnan kesto:

½h +kuivuminen 1h

Kustannukset:

€ €€ €€€

Tarvikkeet ja työvälineet:

- 1,5 litran muovipullo
- Sakset
- Porakone ja pieni poranterä/ naula ja vasara
- Sanomalehti
- Sakset
- Puuvillalankaa
- Vettä
- Siemeniä

Työohje

1. Pese pullo ja poista etiketti. Irrota korkki.
2. Tee korkkiin reikiä poralla tai vasaralla ja terävällä naulalla. Keskelle korkkia yksi isompi reikä ja sen ympärille kahdeksan pienempää reikää.
3. Leikkaa langasta kolme 30 cm pätkää. Sido ne solmulla yhteen noin 7 sentin päästä lankojen toisesta päästä.
4. Pujota langat korkin keskimmäisestä reiästä läpi niin, että solmu tulee korkin sisäpuolelle.
5. Leikkaa pullo keskeltä poikki. Tee siihen pullon puolikkaaseen jossa on pullon suu, kaksi reikää porakoneella noin puoleenväliin. Reiät ovat veden poistumista varten.
6. Aseta pullon osat sisäkkäin niin, että korkillinen kappale jää toisen kappaleen sisälle. Jos pullon suu osuu pohjaan, leikkaa kappaletta lyhemmäksi niin, että pullon suun ja pohjan väliin jää noin 5 cm tyhjää tilaa.

7. Irrota pullon kappaleet toisistaan. Aseta sanomalehti korkillisen osan sisälle. Laita korkki paikoilleen. Tee sanomalehteen reikä pullon pohjalle ja vedä pitkät langanpääs lehdien läpi. Sanomalehteen käyttäminen ei ole välttämätöntä, mutta suositeltavaa sillä se imee liiallista kosteutta.
8. Pidä lankoja kädessäsi ja lisää sanomalehdellä vuorattuun kappaleeseen multaa. Kun multaa on muutama sentti, tee yhdestä langasta spiraali mullan päälle. Nyt kädessäsi on enää kaksi lankaa. Lisää taas muutama sentti multaa ja tee uusi spiraali toisella langalla. Lisää vielä multaa ja tee viimeisestäkin langasta spiraali. Lisää vielä multaa. Näin langat jäävät mullan sisälle ja ne vievät tasaisesti vettä joka puolelle ruukkua.
9. Kastele multa läpikotaisin, huolehdi että myös narut kastuvat päistään.
10. Anna kuivua noin tunti
11. Laita vettä pullon alaosan pohjalle. Aseta yläosa paikoilleen niin, että korkki ei osu veteen.
12. Istuta siemenet tai taimet.
13. Kuppiin lisätään vettä noin viikon tai parin välein.

Ohjaajalle:

- Jos korkkiin tekee reikiä vasaraa ja naulaa apuna käyttäen, kannattaa olla maltillinen vasaralla lyömisen voimakkuudessa jotta korkki ei halkea.

Kuvat: <https://fi.pinterest.com/manadee/soda-bottle-crafts/?lp=true>, <http://tutorialtub.com/info/self-watering-recycled-plant-pot-for-growing-herbs-amp-flowers>

Multakauha juomakanisterista

Mullan kauhominen multapussista helpottuu sopivan työkalun avulla. Sangallinen kanisteri muuntuu pienellä vaivalla multakauhaksi.

Milloin?

01	02	03	04	05	06	07	08	09	10	11	12

Milloin mahdollista? Sesonki

Vaikeusaste & erityisvaatimukset

-Hienomotoriikka, saksien
käyttäminen

Toiminnan kesto:

15 min

Kustannukset:

€ €€ €€€

Tarvikkeet ja työvälineet:

- Tyhjä sangallinen muovikanisteri (esim. mehukattikanisteri)
- Tussi
- Teräväkärkiset sakset
- Mattoveitsi

Työohje:

1. Piirrä tussilla tyhjän muovikanisterin pohjasta sen sivuille kolmion muotoiset leikkuuviivat
2. Puhkaise mattoveitsellä reikä kanisteriin piirtämäsi viivan kohdalle.
3. Leikkaa saksilla piirrettyä viivaa pitkin.
4. Pyöristä leikkaamisessa syntyneet terävät kulmat.

Ohjaajalle:

- Kanisterin puhkaisemisessa vaaditaan käsivoimia.

Esikasvatus kananmunakennoissa

Kananmunakennoissa voi aloittaa kesän istutuksiin valmistautumisen jo ennen kuin ulkona on kesäkasveille tarpeeksi lämmintä. Kananmunakennot toimivat oivina siementen esikasvatusalustoina. Ilmojen lämmettyä kennot voi siirtää ulos multaan sellaisenaan.

Milloin?

01	02	03	04	05	06	07	08	09	10	11	12

— Milloin mahdollista? — Sesonki

Vaikeusaste & erityisvaatimukset

-Hienomotoriikka, lajittelu, suunnitelmallisuus

Toiminnan kesto:

½-1 h

Kustannukset:

€ €€ €€€

Tarvikkeet ja työvälineet:

- Kananmunakennoja
- Multaa
- esim. lusikka mullan kauhomiseen
- Siemeniä
- Vettä (suihkupullossa)
- Sanomalehtiä pöydän suojaamiseen mullalta

Työohje:

1. Täytä kananmunakennon kuoppainen puoli mullalla.
2. Paina sormella kuoppa jokaiseen kananmunakennon koloon siementä varten.
3. Pudota jokaiseen kuoppaan siemen ja peitä mullalla.
4. Suihkuta vedellä.
5. Kirjoita kylvöksiin nimilaput, jotta tiedät mitä olet kylvänyt.
6. Peitä kylvökset kevyesti muovilla ja nosta itämään lämpimään (20-24 C) paikkaan.
7. Kastele kylvöksiä säännöllisesti ja kun ne ovat itäneet, siirrä ne valoisaan ja vedottomaan paikkaan kasvamaan.
8. Ilmojen lämmittyä on aika siirtää taimet ulos: repäise jokainen kennopalanen irti kennosta, kaiva taimea varten kuoppa ja upota taimi kuoppaan kennopalasen kanssa. Kenno maatuu.

Ohjaajalle:

- Pitäkää kylvökset tasaisen kosteana ja kun ensimmäiset siemenet ovat itäneet, voi kelmun poistaa.
- Sopusuhtaisten taimien aikaansaamiseksi kylvöksiä tulisi käänellä usein, sillä ne hakeutuvat kohti valoa.
- Tarkista kunkin kasvin tarkat kylvöohjeet siemenpussin kyljestä.

Kuva: <http://villakotiranta.blogspot.fi/2017/03/esikasvatuksen-ensimmaisiam-taimia.html>

Minikasvihuone muovirasiasta tai -pullosta

Erilaisia muovirasioita ja -pulloja voi hyödyntää siementen esikasvatuksessa tekemällä niistä minikasvihuoneita. Minikasvihuoneessa kosteuspitoisuus siementen itämiselle pysyy otollisena.

Milloin?

01	02	03	04	05	06	07	08	09	10	11	12

Milloin mahdollista? Sesonki

Vaikeusaste & erityisvaatimukset

Hienomotoriikka, suunnitelmallisuus ja havainnointi

Toiminnan kesto:

½h

Kustannukset:

€€ €€€

Tarvikkeet ja työvälineet:

- Kannellisia muovirasioita, esimerkiksi viinirypäle- tai donitsirasioita TAI iso läpinäkyvä muovipullo ja ruukku
- Multaa
- Siemeniä
- Vettä

Työohje jos materiaalina muovirasia:

1. Laita multaa rasian pohjalle.
2. Painele siemenet multaan ja peitä ne.
3. Jos kylvös ei ole tarpeeksi kostea, kastele lisää.
4. Sulje kansi ja aseta aurinkoiseen paikkaan.

Työohje jos materiaalina muovipullo ja ruukku

1. Laita multaa ruukkuun, kastele.
2. Painele siemenet multaan ja peitä.
3. Jos kylvös ei ole tarpeeksi kostea, kastele lisää.
4. Leikkaa muovipullo puolestavälistä poikki ja aseta ruukun päälle.
5. Aseta valoisaan paikkaan.

Ohjaajalle:

- Pitäkää kylvökset tasaisen kosteana.
- Siemenpussien takana on tarkempia siemenkohtaisia ohjeita kylvämisestä.
- Sopusuhtaisten taimien aikaansaamiseksi kylvöksiä tulisi käänellä usein, sillä ne hakeutuvat kohti valoa.
- Siementen idettyä huhti-toukokuussa taimet kannattaa siirtää ruukkuihin jossa niillä on enemmän kasvutilaa.

Kuvat: <https://fi.pinterest.com/pin/762234305653555331/>, <https://fi.pinterest.com/pin/762234305653577244/>

Kastelukannu muovikanisterista

Erikokoiset korkilliset ja sangalliset muovikanisterit muuntuvat helposti kastelukannuiksi. Esimerkiksi lasinpesunestekanisteri, pyykinpesuainekanisteri ja mehukanisteri sopivat tähän tarkoitukseen mainiosti.

Milloin?

01	02	03	04	05	06	07	08	09	10	11	12

— Milloin mahdollista? — Sesonki

Vaikeusaste & erityisvaatimukset

-Vasaran käyttäminen

Toiminnan kesto:

½h

Kustannukset:

€ €€ €€€

Tarvikkeet ja työvälineet:

- Muovikanisteri
- Porakone ja pieni poranterä

Työohje

1. Pese kanisteri
2. Poista etiketti
3. Tee korkkiin reikiä poralla
4. Sulje korkki

Ohjaajalle:

- Hyödynnettävä kanisteri kannattaa valita sen käyttäjän voimien mukaan. Pienemmistä kanistereista (esim. Mehukattikanisteri) tehdyt kastelukannut sopivat esimerkiksi lapsille ja henkilöille, joiden toimintakyky ei salli suuren tavallisen kastelukannun nostelemista.
- Korkkia voi koittaa rei'ittää myös naulalla ja vasaralla. Tällöin korkki kannattaa asettaa naulaamisen ajaksi sisäpuoli ylöspäin korkin halkeamisen ehkäisemiseksi.

Kuva: <http://hative.com/creative-garden-hacks-tips-that-every-gardener-should-know/>

Kynsilakalla marmoroitu saviruukku

Vanha saviruukku saa aivan uuden ilmeen, kun otat vanhat kynsilakat hyötykäyttöön ja marmoroit niillä ruukun pinnan. Tekniikkaa voi käyttää myös koristemukeihin ja -lasikippoihin.

Milloin?

01	02	03	04	05	06	07	08	09	10	11	12

— Milloin mahdollista? — Sesonki

Vaikeusaste & erityisvaatimukset

-Hienomotoriikka, värien käyttö ja havaitseminen

Toiminnan kesto:

½h

Kustannukset:

€ €€ €€€

Tarvikkeet ja työvälineet:

- Erivärisiä kynsilakkoja
- Laakea kulho tai ämpäri
- Vettä
- Saviruukku
- Neula tai tikku kuvioiden muotoiluun
- Sanomalehti

Työohje:

1. Laita kulhoon huoneenlämpöistä vettä. Voit antaa veden seistä sisätiloissa muutama tunnin, jotta siitä tulee oikean lämpöistä.
2. Pyyhi ruukun pinta, jottei siinä ole pölyä.
3. Avaa kynsilakkapullojen korkit ja tiputa kynsilakkaa muutama tippa veteen. Jos lakka jää veden pinnalle, on veden lämpötila sopiva. Jos lakka laskeutuu vesiämpärin pohjalle, on vesi liian kylmää/lämmintä.
4. Kun vesi on oikean lämpöistä, tiputa kynsilakkatippoja ja –viiruja veden pinnalle.
5. Tikulla voit muotoilla veden pinnassa olevaa kuviota. Ole kuitenkin nopea, jotta lakka ei ehdi kuivua.
6. Upota ruukku veteen lakkakuvion päälle ja nosta pois. Laita kuivumaan sanomalehden päälle ja anna ruukun kuivua seuraavaan päivään.

Ohjaajalle:

- Marmorointitekniikkaa voi soveltaa myös lasikippoihin ja mukeihin, mutta marmoroinnin jälkeen astioita ei voi pestä koneessa tai harjata tiskiharjalla. Astioiden sisäpintojen ja suuaukkojen marmorointia tulee välttää, sillä muuten niistä ei voi enää tarjoilla ruokaa ja juomaa.
- Kauniita pääsiäiskoristeita saa, kun hyödyntää marmorointitekniikkaa kananmunankuoriin.
- Marmoroinnin kuivuttua ruukkua voi koristella lisää kynsilakanpoistoaineella ja pumpulipuikolla. Näin ruukun pintaan voi vaikka kirjoittaa jotain.

Kuvat: <http://www.lily.fi/blogit/visual-diary/diy-nail-polish-marbled-planters>

Pääsiäiskoriste kananmunan kuoresta

Hauska pääsiäiskoriste syntyy helposti kananmunan kuoresta ja siihen istutetusta rairuohosta. Kananmunankuori on näppärä istutusalusta myös muiden kasvien esikasvatukseen keväällä. Esikasvatetut taimet voi kelien lämmettyä siirtää ulos multa munankuorineen.

Milloin?

01	02	03	04	05	06	07	08	09	10	11	12

— Milloin mahdollista? — Sesonki

Vaikeusaste & erityisvaatimukset

-Hienomotoriikka, suunnitelmallisuus
kastelussa

Toiminnan kesto:

0,5h

Kustannukset:

€ €€ €€€

Tarvikkeet ja työvälineet:

- Siististi toisesta päästään rikottuja kananmunan kuoria
- Sakset
- Multaa
- Rairuohon siemeniä (tai muita siemeniä jos haluat esikasvattaa niitä)
- Vettä
- Liimaa
- Muovisilmiiä, nappeja tai helmiä
- Tussi

Työohje:

1. Halutessasi siisti ja suurennan kananmunan kuoren suuaukkoa saksilla.
2. Täytä kananmunan kuori melko täyteen mullalla.
3. Paina siemenet mullan sekaan.
4. Kastele.
5. Liimaa silmät ja muut haluamasi koristeet kananmunan pintaan tai piirrä ne tussilla.

Ohjaajalle:

- Kananmunan pystyssä pysymiseksi voi sen alle laittaa munakupin tai esimerkiksi lautasen jossa on hiekkaa tai pieniä kiviä. Myös kananmunakennot ovat alustana oivallinen vaihtoehto.
- Koristelussa voi käyttää luovuutta; silmiksi sopivat esimerkiksi napit ja helmet

Kuva: <http://wheresmysammich.com/picture/44649/Simple-DIY-Ideas/>

Puutarhavälineteline kuormalavasta

Haravat, lapiot, kuokat yms. pitkävartiset puutarhatyökalut pysyvät siistissä järjestyksessä omassa telineessään. Halutessaan telineettä voi koristaa maalaamalla.

Milloin?

01	02	03	04	05	06	07	08	09	10	11	12

— Milloin mahdollista? — Sesonki

Vaikeusaste & erityisvaatimukset

-Hienomotoriikka, nostaminen, kantaminen, luovuus

Toiminnan kesto:

15 min

Kustannukset:

€ €€ €€€

Tarvikkeet ja työvälineet:

- Kuormalava
- Maaleja (esimerkiksi akryyli), pensseleitä ja sanomalehtiä jos haluat maalata lavan

Työohje:

- Levitä sanomalehtiä lattian/pöydän suojaksi
- Maalaa haluamillasi väreillä
- Anna kuivua
- Aseta lava pystyyn nojaamaan seinää vasten

Ohjaajalle:

- Telineen maalaaminen ei ole välttämätöntä
- Telineettä voi tukea esimerkiksi isoilla kivillä jotta se pysyy varmemmin pystyssä.

Kuva: <https://vivas.fi/27-hauskaa-ja-kekseliaista-idea-mita-voit-tehda-vanhoista-puisista-lavoista/>

Puutarhakärry lastenvaunuista

Multasäkit, istutusruukut, istutettavat kasvit, työkalut ja muut puutarhan tarvikkeet kulkevat puutarhaan näppärästi lastenvaunuista tehdyssä puutarhakärryssä. Tuunaamalla kärrystä saa varmasti mieleisen!

Milloin?

01	02	03	04	05	06	07	08	09	10	11	12
											
											

 Milloin mahdollista? Sesonki

Vaikeusaste & erityisvaatimukset

-Luovuus, saksien käyttäminen, sorminäppäryys

Toiminnan kesto:

1h

Kustannukset:

 €€ €€€

Tarvikkeet ja työvälineet:

- Lastenvaunut
- Saksit
- Koukkuja tai pyykkipoikia
- Rautalankaa, sivuleikkurit

Työohje:

1. Irroita lastenvaunujen kangasosat saksilla.
2. Kärryjen työntökahvaan voi kiinnittää koukkuja tai pyykkipoikia esimerkiksi puutarhahanskojen kuivaamista varten.
3. Kärryihin voi asettaa vaikkapa ämpärin, jossa kulkevat kätevästi mukana lapiot, harat ja muu tarpeellinen.
4. Kärryyn mahtuu mukaan myös retkijakkara, jolla voi levähtää puutarhatöiden lomassa.

Ohjaajalle:

- Lopputulos ja tuunausmahdollisuudet riippuvat paljon lastenvaunujen rakenteesta. Kaikkia kangasosia ei välttämättä tarvitse poistaa. Puutarhakärry kuitenkin pysyy sitä puhtaampana ja kuivempana mitä vähemmän kangasosia siinä on.
- Puutarhakärryn rakentamisessa voi hyödyntää myös ostoskärryjä (kuten kuvassa, jossa ostoskärryjen ja lastenvaunujen yhdistelmä).

Kuva: <https://www.pirkka.fi/niksi/puutarhakarryt>

Patsasruukku nukesta

Vanha nukke saa aivan uuden tehtävän patsasmaisena koristeena, jonka hiuksina kasvavat kasvit. Patsasmaisen pinnan nukke saa suihkutettavan maalin avulla.

Milloin?

01	02	03	04	05	06	07	08	09	10	11	12

Milloin mahdollista? Sesonki

Vaikeusaste & erityisvaatimukset

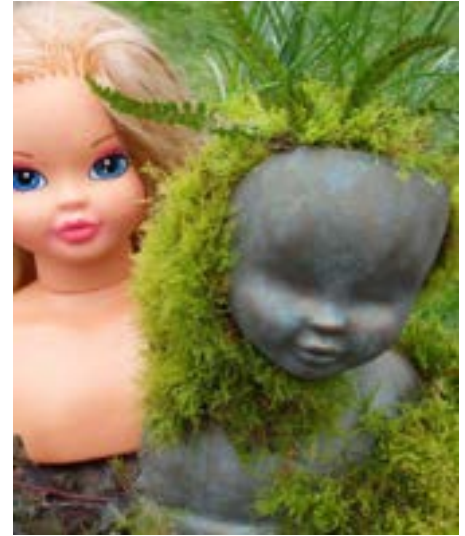

Toiminnan kesto:

1h

Kustannukset:

€ €€ €€€

Tarvikkeet ja työvälineet:

- Nukke
- Mattoveitsi
- Sakset
- Suojakäsineet
- Harmaata suihkutettavaa maalia (Halutessasi voit käyttää kahta eri sävyä patsasmaisen vaikutelman tehostamiseksi)
- Multaa
- Istutettavia kasveja
- Kuumaliimaa
- Kiviä (kooltaan sellaisia että ne mahtuvat nukan rintakehän sisälle)

Työohje:

1. Leikkaa nukan pää rintakehän kanssa irti vartalosta.
2. Leikkaa nukan päähän aukko istutuksia varten.
3. Laita suojahanskat käsiisi ja suihkuta maalia kauttaaltaan nukan päähän ja ylävartaloon. Anna kuivua.
4. Liimaa kivet kuumaliimalla nukan rintakehän sisäpuolelle. Näin nukesta tulee painavampi ja se pysyy paremmin pystyssä.
5. Täytä nukan pää mullalla ja istuta kasvit hiuksiksi.

Ohjaajalle:

- Erilaisilla kasveilla patsaalle saa loihdittua erilaisia hiustyytlejä. Hiuksiksi voi kokeilla istuttaa esimerkiksi roikkuvia, köynnösmäisiä tai pystyyn kasvavia kasveja.
- Jos patsas koristaa pihamaata paikassa jossa ei ole sadesuojaa, kannattaa maalin päälle suihkuttaa kiinnikeainetta, esimerkiksi fiksatiivia värin irtoamisen estämiseksi.

Kuva: <https://trash2treasure.wordpress.com/2012/02/24/another-altered-doll/>

Puutarhaletkuteline auton vanteesta

Puutarhaletkun saa näppärästi säilöön seuraavaa käyttökertaa varten kierittämällä sen seinään kiinnitettyyn auton vanteeseen. Halutessaan vanteen voi koristaa maalamalla.

Milloin?

01	02	03	04	05	06	07	08	09	10	11	12

— Milloin mahdollista? — Sesonki

Vaikeusaste & erityisvaatimukset

-Porakoneen käyttäminen

Toiminnan kesto:

1h +kuivuminen

Kustannukset:

€ €€ €€€

Tarvikkeet ja työvälineet:

- Auton vanne
- Porakone, poranterä ja ruuveja vanteen kiinnittämistä varten. Tarvittavan poranterän ja ruuvien koko riippuu käytettävästä vanteesta. Esimerkiksi kuvan vanteessa sopivan kokoiset ruuvit (4 kpl) menevät varresta mutta eivät kannastaan vanteen pienimpien sisinten reikien läpi
- Akryylimaaleja
- Pohjustusmaalia
- Pensseleitä
- Sanomalehtiä

Työohje:

Vanteen maalaaminen:

1. Puhdista vanne juoksevan veden alla, voit käyttää apuna esimerkiksi vanhaa tiskiharjaa. Kuivaa.
2. Levitä sanomalehdet suojaksi työtasolle.
3. Levitä pohjustusmaali, anna kuivua.
4. Maalaa haluamillasi väreillä. Huomioi että myöhemmin kun kiinnität vanteen seinään, seinää vasten jää vanteen tasaisempi puoli joten sitä ei tarvitse maalata.

Vanteen kiinnitys seinään:

- Pyydä kaveria pitelemään vannetta siinä kohtaa seinää johon se halutaan kiinnittää, ja merkkää kynällä merkit vanteen sisimpien reikien läpi seinään. Nyt vanteen voi laskea maahan odottamaan
- Poraa poranterällä vähän matkaa jokaisesta seinään merkitsemästasi kohdasta
- Pyydä kaveria jälleen pitelemään vannetta oikeassa kohtaa seinää. Poraa ruuvit niille tehtyihin reikiin vanteen läpi seinään

Kuva: <http://www.diy crafts decoration.com/25-creative-ways-turn-old-stuff-new-stuff/25-creative-ways-to-turn-old-stuff-into-new-stuff-30/>

Amppeeli muovipullosta

Kasvien kasvattaminen ampeleissa säästää tilaa esimerkiksi parvekkeella. Lisäksi ne toimivat koristeina. Amppeleihin voi laittaa kasvamaan esimerkiksi erilaisia salaatteja, yrttejä ja kesäkukkia.

Milloin?

01	02	03	04	05	06	07	08	09	10	11	12

— Milloin mahdollista? — Sesonki

Vaikeusaste & erityisvaatimukset

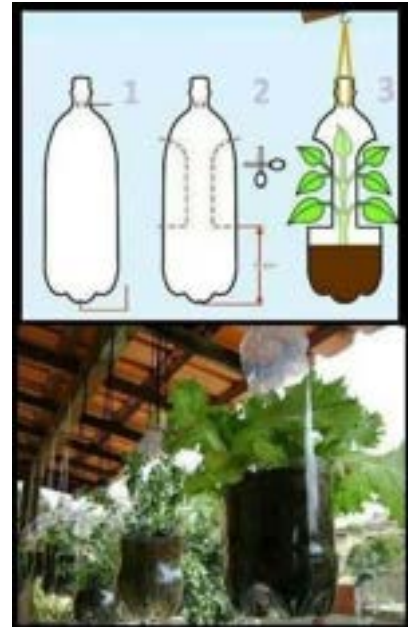
-Saksien käyttäminen

Toiminnan kesto:

½-1 h

Kustannukset:

€ €€ €€€

Tarvikkeet ja työvälineet:

- Iso muovipullo
- Tussi
- Teräväkärkiset sakset
- Multaa
- Siemeniä tai taimia
- Vettä
- Narua

Työohje:

1. Pese pullo ja poista etiketti
2. Piirrä tussilla pullon sivuihin ääriviivat noin 12 sentin päähän pohjasta, joita pitkin pullosta leikataan paloja pois (katso kuva)
3. Leikkaa
4. Täytä pullo mullalla leikattuun osaan asti
5. Istuta haluamasi siemenet tai taimet
6. Kastele
7. Sido naru pullon kaulan ympärille ja kiinnitä roikkumaan

Ohjaajalle:

- Saksien saamiseen läpi pullosta voidaan tarvita kärsivällisyyttä. Apuna voi käyttää esimerkiksi mattoveistä.

Kuva: <https://fi.pinterest.com/pin/762234305653610280/>

Kasvulaatikko kuormalavasta

Kuormalavojen avulla saa helposti kasvimaalle siistin ilmeen kun kasvit ovat kauniissa rivissä. Lisäksi kuormalavojen hyödyntäminen helpottaa kitkemisurakkaa.

Milloin?

01	02	03	04	05	06	07	08	09	10	11	12

— Milloin mahdollista? — Sesonki

Vaikeusaste & erityisvaatimukset

-Sahan käyttäminen, naulaaminen, nostaminen, kantaminen, järjestely

Toiminnan kesto:

1h

Kustannukset:

€ €€ €€€

Tarvikkeet ja työvälineet:

- Kuormalava
- Nauloja
- Vasara
- Saha
- Lauta
- Lapio
- Katuharja
- Multaa
- Siemeniä tai taimia
- Vettä

Työohje:

1. Mittaa sopivan pituiset laudanpätkät kuormalavan avoimiin kapeisiin sivuihin, sahaa ja kiinnitä laudat nauloilla. Näin multa ei pääse valumaan kuormalavasta ulos, kun täytät sen mullalla.
2. Aseta kuormalava haluamaasi paikkaan tasaiselle maalle niin, että avonaisempi puoli jää maata vasten.
3. Lapioi kuormalavan väliköt täyteen multaa.
4. Kastele. Jos multa vajoaa kastellessa, lisää hieman lisää multaa.
5. Istuta taimet ja kylvä siemenet.
6. Kastele.

Ohjaajalle:

- Kasvatettavaksi kuormalavan sisällä sopivat monenlaiset kasvit, esimerkiksi salaattit ja yrtit. Esimerkiksi perunoita ei kuitenkaan kannata istuttaa, sillä niiden ylös nostaminen kuormalavan väliköistä on hankalaa.

Kuvat: <https://fi.pinterest.com/pin/762234305653631534/>

Puutarhapolku ja taimisuoja räsymatoista

Vanhoille räsymatoille löytyy käyttökohteita puutarhasta. Puutarhassa tai kasvimaalla matto painaa lakoon kasvuston raivaten polun tallusteltavaksi. Räsymattoa voi hyödyntää myös kasveja rikkaruohoilta suojaavana katteena, kun taimet istuttaa matoon tehtyjen viiltojen läpi.

Milloin?

01	02	03	04	05	06	07	08	09	10	11	12

— Milloin mahdollista? — Sesonki

Vaikeusaste & erityisvaatimukset

-Hienomotoriikka, järjestelmällisyys

Toiminnan kesto:

½h→

Kustannukset:

€ €€ €€€

Tarvikkeet ja työvälineet:

- Räsymatto
- Sakset tai puukko

Työohje räsymattokatteen tekemiseen:

1. Leikkaa matosta kasvimaalle sopiva pala, johon mahdut istuttamaan haluamasi taimet.
2. Leikkaa puukolla tai saksilla viillot mattoon istutettavia taimia varten.
3. Istuta taimet maton läpi.

Ohjaajalle:

- Räsymattoja voi hyödyntää puutarhassa myös hetkellisesti. Esimerkiksi marjojen poimiminen marjapensaasta on mukavaa paljain jaloin, kun alle levittää räsymaton.
- Räsymattoa voi hyödyntää myös piknikalustana.
- Räsymaton voi levittää myös rappusille portaiden mukaisesti jolloin se lämmittää paljaita jalkapohjia ja estää turhan lian kantautumisen sisätiloihin.

Räsymattoideoita: Haapalahti Heidi & Tuisku Teija. 2013. Kierrätyspuutarha. Turhan tavaran uusi elämä puutarhassa. Tammi, 33.

Koristeelliset betonilaatat posliiniastioista

Vanhojen posliiniastioiden sirpaleet voi valaa koristamaan betonilaattojen pintaa. Näillä laatoilla syntyy takuulla persoonallinen puutarhapolku!

Milloin?

01	02	03	04	05	06	07	08	09	10	11	12

— Milloin mahdollista? — Sesonki

Vaikeusaste & erityisvaatimukset

-Hienomotoriikka, leikkaaminen

Toiminnan kesto:

½h

Kustannukset:

€ €€ €€€

Tarvikkeet ja työvälineet:

- Posliiniastioiden palasia tai ehjä posliinilautanen, vasara ja kangaspala
- Kontaktimuovia ja sakset
- Kuivabetonia ja vettä
- Astia betonin sekoitusta varten ja sekoitusväline (esimerkiksi kauha)
- Valuastia laattojen valamista varten: esim. vanha kakkuvuoka, foliovuoka, karkki- tai pahvilaatikko
- Tukevaa rautalankaa tai verkkoa (esimerkiksi kanaverkkoa) ja sivuleikkurit
- Muovinpala (esimerkiksi auki leikattu muovipussi)

Työohje:

1. Tarvittaessa riko posliiniastia kankaan sisällä vasaran avulla.
2. Leikkaa kontaktimuovista valuastian kokoinen pala. Avaa muovi ja asettele astianpalasia kontaktimuovin päälle mieluisaan järjestykseen. Astianpalasia asetellessa huomioi, että asetet palaset kontaktimuoviin niin, että palasessa oleva kuvio jää kontaktimuovia vasten. Näin astianpalasen kuviopuoli on valmiissa laatussa näkyvillä.
3. Laita kontaktimuovi valuastian pohjalle niin, että kontaktimuovi jää astian pohjaa vasten.
4. Laita kuivabetonia sekoitusastiaan. Sekoita joukkoon vettä vähän kerrallaan, kunnes seos on tahmean jähmeää betonipuuraa. Lisää betonijauhetta ja vettä. Jatka, kunnes massaa on tarpeeksi.
5. Kaada seosta valuastiaan kontaktimuovin ja astianpalasten päälle noin 1cm paksu kerros. Katko rautalangasta tai kanaverkosta betonin sisään tukirautoja, jotka ovat hieman lyhyempiä kuin valuastian pohja. Aseta tukirautoja betonin päälle ja peitä ne 1 cm:n betonikerroksella.
6. Peitä valu muovilla ja anna kuivua varjoisassa paikassa noin viikon ajan.
7. Poista astia kuivuneen laatan ympäriltä ja irrota kontaktimuovi laatan pinnasta.

Ohjaajalle:

- Betoni on sopivaa, kun se on niin jäykkää, että siitä saa muotoiltua kämmenelle pallon, mutta niin vetelää, että kättä ravistettaessa pallo menettää muotonsa.
- Rautakaupassa 25 kilon säkissä myytävä kuivabetoni on riittoisaa ja halpaa. Sopiva raekoko on S30 jos haluat sileän lopputuloksen.

Kuva: <http://www.intimateweddings.com/blog/how-to-make-stepping-stones-with-a-cake-pan/>

Työkaluseinä kuormalavoista

Puutarhatyökalut ja välineet pysyvät siististi ojennuksessa kuormalavoista nikkaroidussa työkaluseinässä. Lavan päällä voi myös vaihtaa puutarhajalkineet jolloin sukat eivät likaannu mullassa.

Milloin?

01	02	03	04	05	06	07	08	09	10	11	12
											
											

 Milloin mahdollista? Sesonki

Vaikeusaste & erityisvaatimukset

-Naulaaminen, nostaminen,
sahaaminen, hienomotoriikka

Toiminnan kesto:

1h

Kustannukset:

 € €€ €€€

Tarvikkeet ja työvälineet:

- kaksi kuormalavaa
- Pari lautaa
- Nauloja
- Saha
- Hiomapaperia

Työohje:

1. Jätä toinen lava makaamaan maahan tiheälautaisempi puoli ylöspäin. Nosta toinen lava pystyyn maassa olevan lavan viereen.
2. Naulaa lavat alaosistaan kiinni toisiinsa.
3. Naulaa seinämän molemmille laidoille tukipuut viistoon pitämään seinämää pystyssä. Kiinnitettyäsi laudat sahaa seinästä yli menevät osat pois ja hio sahareuna siistiksi.
4. Lyö pystykehikon sisäpuolelle nauloja koukuiksi, joihin voit ripustaa puutarhatyökaluja.

Ohjaajalle:

- Työkaluseinän ympärille voi istuttaa köynnöskasveja, vaikkapa krassia verhoamaan seinää.
- Työkaluseinän voi halutessaan myös maalata.

Muovipullosta kuivan maan kastelija

Istutukset tarvitsevat avomaallakin säännöllistä kastelua varsinkin kuumina päivinä. Kastelu-urakkaa voi kuitenkin helpottaa upottamalla reikäisiä muovipulloja kasvien juurten sekaan jo kasvien istutusvaiheessa. Pullo toimii vesisäiliönä, josta kasvin juuret saavat imettyä tarvitsemansa määrän vettä.

Milloin?

01	02	03	04	05	06	07	08	09	10	11	12

— Milloin mahdollista? — Sesonki

Vaikeusaste & erityisvaatimukset

-Porakoneen käyttäminen

Toiminnan kesto:

½-1 h

Kustannukset:

€ €€ €€€

Tarvikkeet ja työvälineet:

- Muovipullo
- porakone ja pieni poranterä
- Lapio

Työohje:

1. Pese pullo ja poista etiketti.
2. Poraa pulloon reikiä muutaman sentin etäisyydelle toisistaan.
3. Kaiva maahan pullon syvyinen kuoppa niiden kasvien läheisyyteen jotka tarvitsevat vettä. Pullon korkin tulee jäädä maanpinnalle. Pulloja voi asettaa maahan useita niin, että pullojen väliin jää muutamia istutuksia.
4. Aseta korkilla suljettu pullo kuoppaan ja peitä kuoppa.
5. Avaa korkki ja laske pullo täyteen vettä

Ohjaajalle:

- Pullon upottaminen maahan kannattaa tehdä kasvien istuttamisen yhteydessä, sillä näin vältetään kasvin juurien rikkoutuminen.

Kuva: <http://beautyharmonylife.com/25-diy-ideas-to-recycle-your-potential-garbage/>

Nimikyltit puutarhaan kierrätysmateriaaleista

Kodista löytyvää ylimääräistä pikkutavaraa voi hyödyntää puutarhassa istutuksien nimikyltteinä. Näin myös puutarhassa vierailijat saavat tietää mitä kasvaa missäkin ja samalla puutarha saa persoonallisen ilmeen.

Milloin?

01	02	03	04	05	06	07	08	09	10	11	12

— Milloin mahdollista? — Sesonki

Vaikeusaste & erityisvaatimukset

-Kirjallisten viestien tuottaminen

Toiminnan kesto:

½h

Kustannukset:

€ €€ €€€

Tarvikkeet ja työvälineet:

- Vedenkestävä tussi ja/tai kynsilakkaa

Ideoita nimikylttimateriaaleiksi:

- Jäätelötikut
- Viinipullonkorkit
- Pyykkiopotat
- Muovilusikat
- Säilykepurkin kannet
- Sälekaihtimen säleät
- Keittiövälineet ja aterimet; esimerkiksi lusikat ja juustohöylä

Työohje:

- Kirjoita tussilla tai kynsilakalla kasvin nimi valitsemaasi esineeseen. Anna kuivua.

Ohjaajalle:

- Puisissa ja muovisissa kylteissä teksti pysyy parhaiten kun sen kirjoittaa vedenkestävällä tussilla
- Metallisissa kylteissä teksti pysyy hyvin kun sen kirjoittaa kynsilakalla

Ideoita: Haapalahti Heidi & Tuisku Teija. 2013. Kierrätyspuutarha. Turhan tavaran uusi elämä puutarhassa. Tammi, 64-67.

Kuva juustohöyläkyltistä, Kierrätyspuutarha Facebookista 18.6.2015: <https://www.facebook.com/Kierratyspuutarha/>

Kuva korkkihaarukoista: <https://www.thismamaloves.com/herb-garden-markers/>

Keilauspeli juomapulloista

Tuo keilarata pihamaalle! Tyhjästä juomapulloista keilapelin askarteleminen on helppoa ja pelin parissa viihtyvät varmasti niin lapset kuin aikuisetkin.

Milloin?

01	02	03	04	05	06	07	08	09	10	11	12

— Milloin mahdollista? — Sesonki

Vaikeusaste & erityisvaatimukset

-Sorminäppäryys

Toiminnan kesto:

1h

Kustannukset:

€ €€ €€€

Tarvikkeet ja työvälineet:

- Kymmenen muovista 1,5 l juomapulloa
- Askartelumaalia
- Siveltimiä
- Sanomalehtiä suojapaperiksi
- Värikästä teippiä
- Hiekkaa
- Suppilo (voit tehdä sen leikkaamalla muovipullon puoliksi)
- Pallo

Työohje:

1. Huuhdo pullot ja poista etiketit.
2. Kaada pullon sisälle tilkka maalia ja sulje korkki. Pyöritä pulloa ympäriinsä jotta maali tarttuu kaikkialle pullon sisäpuolella. Anna kuivua.
3. Teippaa pullojen yläosaan kaksi viivaa värikkäällä teipillä koristeeksi.
4. Lisää pullonpohjalle pari senttiä hiekkaa painoksi suppilon avulla.

Ohjaajalle:

- Pienempien keilojen materiaaliksi sopivat puolen litran juomapullot.
- Pelin haastavuutta voi muunnella valitsemalla heittovälineeksi erikokoisia ja painoisia palloja ja säätelemällä heittoetäisyyttä.
- Pelin haastavuuteen vaikuttaa myös millaisella maaperällä pelataan. Tasaisen maan lisäksi peliä on hauska kokeilla myös ylä- tai alamäkeen.

Kasvuseinä kuormalavoista

Kasvuseinät ovat trendikäs ja tilaa säästävä tapa viljellä. Kasvuseinän voi itse nikkaroida kuormalavasta.

Milloin?

01	02	03	04	05	06	07	08	09	10	11	12

Milloin mahdollista? Sesonki

Vaikeusaste & erityisvaatimukset

-Sahaaminen, nostaminen,
hienomotoriikka

Toiminnan kesto:

1h

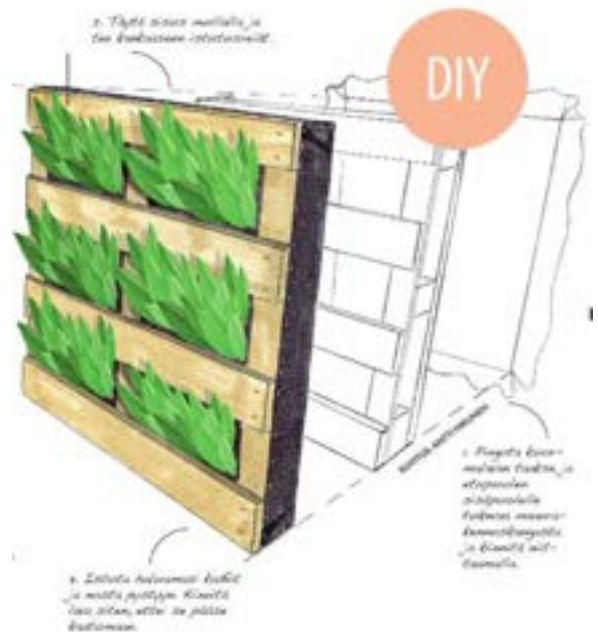
Kustannukset:

€€

€€€

€€€€

Tarvikkeet ja työvälineet:

- Kuormalava
- Maanrakennuskangasta
- Niittipyssy
- Pätkä lautta
- Saha
- Puukko tai mattoveitsi
- Multaa
- Istutettavia kasveja

Työohje:

1. Jos kuormalavassa on asetettuna lautoja tiheästi molemmilla puolilla, poista enimmät laudat toiselta puolelta. Näin mahdot pingottamaan maanrakennuskankaan kasvuseinän etupuolen sisäpuolelle.
2. Pingota kangas kasvuseinän etupuolen sisäpuolelle ja kiinnitä niittaamalla.
3. Pingota kangas myös kasvuseinän takapuolen ulkopuolelle ja reunoilla. Kankaan kiinnitettyäsi kuormalavasta tulisi olla näkyvissä vain etupuolen laudat.
4. Täytä kasvuseinä mullalla ja kastele multa.
5. Tee kasvuseinän etupuolen kankaaseen istutusreiät puukolla.
6. Istuta kasvit. Kastele tarvittaessa uudelleen.
7. Nosta lava pystyyn ja kiinnitä tai aseta lava siten, ettei se pääse kaatumaan.

Ohjaajalle:

- Kasvuseinässä viihtyvät esimerkiksi petuniat, jotka kasvaessaan tekevät seinästä näyttävän puutarhaelementin.

Kuva: <http://mustaovi.blogspot.fi/2013/07/diy-viherseina.html>

Betoniruukku pyyhkeestä tai pitsiliinasta

Vanhoista pyyhkeistä tai pitsiliinoista ja betonista voi tehdä näyttäviä istutusruukkuja. Pitsiliinasta tehtyä ruukkuja voit käyttää myös valokoristeena laittamalla sen sisälle koristevalot.

Milloin?

01	02	03	04	05	06	07	08	09	10	11	12

Milloin mahdollista? Sesonki

Vaikeusaste & erityisvaatimukset

-Hienomotoriikka, esineiden liikuttaminen

Toiminnan kesto:

1h + kuivuminen

Kustannukset:

€ €€ €€€

Tarvikkeet ja työvälineet:

- Vanha pyyhe tai pitsiliina
- Suojakäsineet
- Ämpäri betonin sekoitusta varten
- Pieni puutarhakuokka tai muu työkalu betonin sekoitusta varten
- Ämpäri, maalipurkkeja tai jokin muu purkkipino jonka päälle pyyhe asetetaan kuivumaan
- Betonia
- Vettä
- Muovinpala; esimerkiksi auki leikattu muovipussi tai jätessäkin pala
- Sanomalehtiä suojaksi

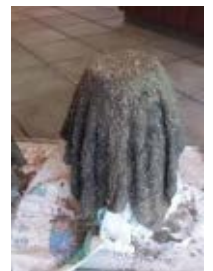
Työohje:

1. Sekoita betoni ja vesi ämpäriässä. Jätä seos melko juokseväksi, mutta kuitenkin sellaiseksi että se tarttuu hieman käsiin.
2. Suojaa työtaso muovilla ja kokoa muovin päälle väärinpäin olevista kukkapurkeista pino. Aseta muovinpala pinon suojaksi.
3. Kastele pyyhe kauttaaltaan betonissa.
4. Aseta pyyhe tekemäsi purkkipinon päälle ja anna kuivua noin 1-2 päivää.
5. Kun pyyhe on kokonaan kuivunut, nosta se pois purkkipinon päältä.

Ohjaajalle:

- Purkkipinon korkeutta säätämällä voi vaikuttaa siihen, tuleeko ruukun reunoista suorat vai hieman kääntyvät. Kääntyvissä reunoissa pyyhe osuu kuivuessaan hieman kuivausalueeseen. Puolestaan pienistä purkeista koottu pino muovaa ruukusta korkean ja kapean.
- Hankkiessasi betonia kiinnitä huomiota sen karkeuteen. Mitä pienempi sorakoko säkissä ilmoitetaan, sitä sileämpää betoni on. Esimerkiksi S25 tai S30 on ruukkujen tekemiseen sopivaa. Myytävänä on myös pienemmissä pakkauksissa olevaa askartelubetonia, joissa pieni sorakoko takaa sileän pinnan.

Kaksi ylintä kuvaa: <http://www.woohome.com/garden-2/awesome-draped-planter-from-an-old-towel>

Hyttysiä torjuva kynttilä lasipurkista ja yrteistä

Hyttysiä torjuva kynttilä syntyy lasipurkista, yrteistä, kanelista ja sitruunasta. Vahvat aromaattiset yrtit laventeli, rosmariini ja tinjami ovat tehokkaita hyttysenkarkottajia. Myös sitruunan tuoksu ja tuli auttavat pitämään hyttynet loitolla. Kaneli puolestaan tuo kynttilälle miellyttävän ja rauhoittavan tuoksun.

Milloin?

01	02	03	04	05	06	07	08	09	10	11	12

— Milloin mahdollista? — Sesonki

Vaikeusaste & erityisvaatimukset

-Sorminäppäryys

Toiminnan kesto:

½h

Kustannukset:

€ €€ €€€

Tarvikkeet ja työvälineet:

- Lasipurkki
- Kuumaa vettä
- Sitruuna
- Sitruunaöljyä
- Kanelitanko
- Laventelia
- Rosmariinia
- Tinjamia
- Veitsi pilkkomiseen
- Kelluva kynttilä

Työohje:

1. Puhdista lasipurkki.
2. Pilko sitruuna lohkoiksi ja katkaise yrteistä muutaman sentin mittaisia pätkiä.
3. Laita purkkiin sitruunanpalat, kanelitanko, yrttien oksia ja lopuksi muutama tippa sitruunaöljyä.
4. Kaada purkkiin kuumaa vettä niin, että ainekset peittyvät.
5. Sulje purkin kansi ja ravista jotta että ainekset sekoittuvat.
6. Avaa purkki ja aseta kelluva kynttilä purkkiin päällimmäiseksi.

Ohjaajalle:

- Hyönteisiä karkottavat kynttilät ovat myös kauniita pöytäkoristeita vaikkapa terassille. Voit tehdä niitä suurempia ja pienempiä.

Kuva: <https://fi.pinterest.com/pin/482588916312083375/>

Kasvituet kierrätysmateriaaleista

Monet kierrätysmateriaalit toimivat sellaisenaan näppärinä tukina monille kasveille. Kasvitukea pitkin kasvin on helppo lähteä kiipeämään ylöspäin.

Milloin?

01	02	03	04	05	06	07	08	09	10	11	12

— Milloin mahdollista? — Sesonki

Vaikeusaste & erityisvaatimukset

-Hienomotoriikka, esineiden käsittely ja siirtely

Toiminnan kesto:

½h

Kustannukset:

€ €€ €€€

Tarvikkeet ja työvälineet:

Ideoita kasvitukimateriaaleiksi:

- Sukkahousuista tai matonkuteista leikatut suikaleet joilla kasvin voi sitoa tukikeppeihin.
- Joustinpatjan jouset
- Valuverkon pätkä
- Polkupyörän vanteet
- Pystyyn nostettu harava
- Vispilät ja muut keittiövälineet taimivaiheen tukina
- Mustekalalankit pyörän tarakalta
- Päivänvarjon runko

Kuva jousista: <https://www.suomela.fi/piha-puutarha/Kukat-taimet/Tuekoyennostavat-kasvit-huolella-50418>

Sadettaja muovipullosta

Kuumalla kesäkelillä pihamaa tarvitsee vettä. Muovipullosta voi askarrella sadettajan, jonka avulla kastelu tapahtuu kuin itsestään. Sadettajan voi väsätä lapsille myös kuuman kesäpäivän vesileikkejä varten.

Milloin?

01	02	03	04	05	06	07	08	09	10	11	12

— Milloin mahdollista? — Sesonki

Vaikeusaste & erityisvaatimukset

-Porakoneen käyttäminen

Toiminnan kesto:

½-1 h

Kustannukset:

€ €€ €€€

Tarvikkeet ja työvälineet:

- Iso muovipullo
- Puutarhaletku
- Vedenkestävää teippiä
- Porakone

Työohje:

1. Liitä puutarhaletku muovipullon suuhun teipillä.
2. Tee porakoneella reikiä pulloon. Reikien sijoittelusta riippuu mihin suuntaan vesi lentää.
3. Liitä puutarhaletkun toinen pää vesipisteeseen.

Ohjaajalle:

- Muovipullon suu ei välttämättä ole sopiva puutarhaletkun päähän. Teippiä voidaan käyttää tiivisteenä tekemään pullon suusta napakampi jos pullon suu on liian suuri letkua varten.

Lähde: <http://www.housingaforest.com/sprinkler-fun/>

Pitsikivet

Vanhojen pitsiliinojen ja pitsinauhujen avulla voi maalata kiviin ihastuttavia kuvioita. Koristeelliset kivet sopivat somistamaan puutarhaa tai sisätiloja. Kivi sopii oivallisesti vaikkapa paperipainoksi.

Milloin?

01	02	03	04	05	06	07	08	09	10	11	12

— Milloin mahdollista? — Sesonki

Vaikeusaste & erityisvaatimukset

-Hienomotoriikka

Toiminnan kesto:

1h

Kustannukset:

€ €€ €€€

Tarvikkeet ja työvälineet:

- Kivi
- Pitsiliina
- Villalankaa tai muuta narua
- Suojahanskat
- Valkoista suihkutettavaa maalia
- Akryylimaaleja
- Kiinnikesuihketta

Työohje:

1. Puhdista kivi pölystä ja liasta.
2. Mieti millaisen pohjaväriin haluat kivelle. Voit jättää kiven luonnollisen väriseksi, tai maalata haluamallasi värillä. Maalin väri tulee paremmin esiin kun ensin maalaat kiven valkoisella pohjamaalilla ja sen kuivuttua maalaat kiven haluamallasi värillä. Anna maalin kuivua.
3. Aseta pitsiliina tiiviiksi ”pussiksi” kiven ympärille. Sulje pussin suu langanpätkällä. Jos käytät pitsinauhaa, solmi se tiiviisti kiven ympärille.
4. Laita suojahanskat käsiisi ja suihkuta valkoista maalia pitsillä päällystetyn kiven päälle. Anna kuivua.
5. Maalin kuivuttua ota pitsiliina pois kiven päältä avaamalla sulkijalanka. Suihkuta kiven pintaan kiinnikeainetta ja anna kuivua.

Ohjaajalle:

- Jos haluat maalata kiviä talvella, kannattaa niitä kerätä jo syksyllä sulan maan aikaan varastoon.

Kuvat: <https://fi.pinterest.com/pin/346073552608352643/>,

https://www.google.fi/search?q=lace+rocks&source=lnms&tbm=isch&sa=X&ved=0ahUKEwiJsdX_7sTVAhXDKIAKHeH8C-wQ_AUICigB&biw=980&bih=472#imgsrc=AF0gGXT43delamM:

Rannekoru luonnonmateriaaleista

Tässä rannekorussa näkyvät vuodenajat ja koru syntyy kuin itsestään luontokävelyn lomassa. Vaikka lopputulos on vain hetkellinen, tuo korun tekeminen silti iloa ja korusta voi ottaa kuvan muistoksi.

Milloin?

01	02	03	04	05	06	07	08	09	10	11	12

— Milloin mahdollista? — Sesonki

Vaikeusaste & erityisvaatimukset

-Sorminäppäryys, hienomotoriikka, kyykistyminen

Toiminnan kesto:

1h

Kustannukset:

€ €€ €€€

Tarvikkeet ja työvälineet:

- Leveää pitävää valkoista teippiä
- Sakset
- Luonnonmateriaaleja

Työohje:

1. Kiinnitä teipinpätkä löyhästi ranteesi ympärille liimapinta ylöspäin.
2. Kerää luontokävelyn aikana eteesi osuvia luonnonmateriaaleja. Voit kerätä vaikkapa kukkia, heiniä, lehtiä ja käpyjä. Kiinnitä luonnonmateriaaleja ranteessasi olevaan teippiin sitä mukaa kun keräät niitä.

Ohjaajalle:

- Toiminta voidaan tehdä myös sisätiloissa niin, että luonnosta etukäteen kerätään materiaaleja joita osallistujat voivat kiinnittää rannekoruihinsa.
- Rannekorujen ikuistaminen valokuvaamalla voi olla mielekästä, sillä luonnonmateriaalit eivät kestä korussa kovin kauaa, ja usein teipin liima on niin vahvaa, että koru täytyy leikata jotta sen saa pois ranteen ympäriltä.

Kuva: <https://fi.pinterest.com/pin/366761963387099362/>

Kuivausteline henkarista tai polkupyörän vanteesta

Kasvimaan sato pääsee ilmastavasti kuivumaan roikkumaan ripustetussa henkarissa tai polkupyörän vanteessa. Kuivaustelineessä voi kuivata näppärästi myös vaikkapa puutarhahanskoja.

Milloin?

01	02	03	04	05	06	07	08	09	10	11	12

Milloin mahdollista? Sesonki

Vaikeusaste & erityisvaatimukset

-Hienomotoriikka, suunnitelmallisuus

Toiminnan kesto:

15 min

Kustannukset:

€€ €€€

Tarvikkeet ja työvälineet:

- henkari tai polkupyöränvanne
- Klipsuja (esimerkiksi verhotangosta) tai pyykkipoikia
- Jos teet kuivaustelineen pyörän vanteesta, tarvitset myös narua tai ketjua vanteen ripustamiseen

Työohje:

1. Kiinnitä klipsut henkariin tai pyöränvanteeseen
2. Jos teet telineen pyöränvanteesta, asettele ketju tai naru niin, että saat vanteen roikkumaan vaakatasossa
3. Ripusta kuivattavat kasvit/asiat klipsuihin

Idea henkaritelineestä: Haapalahti Heidi & Tuisku Teija. 2013. Kierrätyspuutarha. Turhan tavarán uusi elämä puutarhassa. Tammi, 19.

Kuva vannetelineestä: <https://www.facebook.com/Kierratyspuutarha/>

Siementen kuivaaminen ja säilyttäminen tulitikkuaskissa

Poimi talteen puutarhassa kasvavien yksivuotisten kasvien siemeniä niin saat kasveista iloa seuraavanakin kesänä. Kasvien siemenet kuivavat ja säilyvät kätevästi tulitikkuaskeissa. Kerättäviksi sopivat esimerkiksi samettikukan, kehäkukan, krassin ja unikon siemenet.

Milloin?

01	02	03	04	05	06	07	08	09	10	11	12

— Milloin mahdollista? — Sesonki

Vaikeusaste & erityisvaatimukset

-Suunnitelmallisuus, sorminäppäryys

Toiminnan kesto:

15min→

Kustannukset:

€ €€ €€€

Tarvikkeet ja työvälineet:

- Tulitikkuaski
- Siemeniä
- Kynä

Työohje:

1. Kerää puutarhasta kukkien ja kasvien siemeniä.
2. Kirjoita tulitikkuaskin päähän kasvin nimi ja laita siemenet askin sisälle.
3. Säilytä siemenet kuivassa varastossa.

Ohjaajalle:

- Hyviä siementen säilytyspaikkoja ovat myös suodatinpussit ja vanhat lääkepurkit.

Kuva: <https://www.pirkka.fi/niksit?q=puutarha>

Luuta muovipulloista

Muovipullot muuttuvat askartelulla luudaksi.

Milloin?

01	02	03	04	05	06	07	08	09	10	11	12

— Milloin mahdollista? — Sesonki

Vaikeusaste & erityisvaatimukset

-Sorminäppäryys

Toiminnan kesto:

1h

Kustannukset:

€ €€ €€€

Tarvikkeet ja työvälineet:

- Kuusi tasapintaista 1,5 litran muovipulloa
- Metallilankaa
- Sivuleikkurit
- Naula ja vasara
- Hieman pullonsuuta suurempi puukeppi (esimerkiksi vanha harjanvarsi)
- Puukko
- Teippiä

Työohje:

1. Irrota pulloista etiketit. Leikkaa pullojen pohjat pois viidestä pullosta. Älä tee kuudennelle pullolle vielä mitään vaan aseta se syrjään.
2. Leikkaa neljän pullon sivut pitkittäissuuntaiseksi hapsuiksi pullon alaosaista alkaen noin neljän sentin päähän pullonkaulasta. Leikkaa pullonkaulat pois
3. Leikkaa myös viidennen pullon sivut pitkittäissuuntaiseksi hapsuiksi pullon alaosaista alkaen noin kuuden sentin päähän pullonkaulasta. Älä leikkaa pullonkaulaa pois tästä pullosta.
4. Pujota kaulattomat pullot yläkautta kaulallisen pullon läpi. Näin pullot jäävät toistensa päälle kerroksittain. Alimmaiseksi jää pullo jossa on kaula.
5. Ota syrjään asettamasi kuudes pullo ja leikkaa se poikki noin kahdeksan senttiä pullonkaulan alapuolelta. Aseta leikkaamasi pullon yläosa tekemäsi hapsullisen pullopinon päälle.
6. Seuraavaksi pullot kiinnitetään toisiinsa rautalangalla. Tee vasaralla ja naulalla reiät ylimmäiseen ja alimmaiseen pulloon joista saat rautalangan pujotettua. Näin saat pullot kiinnitettyä napakasti toisiinsa. Hapsut saavat jäädä rautalankojen väliin, niitä tarvitse rei'ittää.
7. Sovita puukeppiä pullon suuhun ja vuole keppi sen kokoiseksi, että se jää napakasti kiinni pullonsuuhun. Tarvittaessa voit vahvistaa liitosta teipillä.

Ohjaajalle:

- Puun vuoleminen tapahtuu aina itsestä poispäin.

Kuva: <https://vivas.fi/luovia-ideoita-tavaroiden-kayttoon/>

Koristemajakka saviruukuista

Vanhoista saviruukut muuttuvat hauskaksi majakaksi, jonka voi asettaa koristamaan vaikka parvekettä tai pihamaata. Voit tehdä suuren tai pienen majakan sen mukaan, kuinka monta ruukkua kasaat pinoksi.

Milloin?

01	02	03	04	05	06	07	08	09	10	11	12

— Milloin mahdollista? — Sesonki

Vaikeusaste & erityisvaatimukset

-Luovuus, tarkkaavaisuuden ylläpito,
pitkäjänteisyys

Toiminnan kesto:

1-2h + kuivuminen

Kustannukset:

€ €€ €€€

Tarvikkeet ja työvälineet:

- 3-5 erikokoista saviruukkua
- lyhty ja tuikku/kynttilä
- kuumaliimaa
- Säänkestävää maalia (esim. akryyli-maali)
- Valkoista pohjustusmaalia
- Siveltimiä
- Kiinnikeainetta, esimerkiksi fiksatiivia
- Sanomalehtiä suojaksi

Työohje:

1. Aseta työtasolle sanomalehtiä suojaksi.
2. Maalaa tai suihkuta pohjustusmaali ruukkuihin, anna kuivua.
3. Maalaa ruukut haluamillasi väreillä. Maalaa esimerkiksi ruukkujen suuaukkoon valkoinen tai sininen raita. Ikkunat ja ovet kannattaa maalata vasta sitten, kun ruukut on kasattu torniksi.
4. Anna kuivua.
5. Kasaa kuivuneet ruukut pinoksi niin, että suurin ruukku on alimmaisena nurinpäin. Laita jokaisen kerroksen väliin liimaa jotta ruukut pysyvät kiinni toisissaan. Ylimmäisen ruukun päälle voi liimata pienen aluslautasen, joka toimii alustana lyhdylle.
6. Maalaa majakkaan mahdolliset ikkunat ja ovet, anna kuivua.
7. Suihkuta fiksatiivia ja anna kuivua.
8. Aseta lyhty majakan huipulle.

Ohjaajalle:

- Majakan voi tehdä myös hieman rikkiäisistä ruukuista.
- Fiksatiivin suihkuttaminen kannattaa tehdä ulkona tai tilassa, jossa on hyvä ilmanvaihto.

Kuva: <http://wonderfuldiy.com/wonderful-diy-clay-pot-lighthouse/>

Kasvatussäkki vahakankaisesta pöytäliinasta

Vanhat muovipintaiset pöytäliinat saavat uuden elämän kasvusäkkeinä, joihin voi vaihtaa kukat vuodenajan mukaan. Säkit ovat helppoja nostella ja kestävät säällä kuin säällä.

Milloin?

01	02	03	04	05	06	07	08	09	10	11	12

— Milloin mahdollista? — Sesonki

Vaikeusaste & erityisvaatimukset

-Ompelukoneen käyttäminen

Toiminnan kesto:

1h

Kustannukset:

€ €€ €€€

Tarvikkeet ja työvälineet:

- Vahakankainen pöytäliina
- Sakset
- Ompelukone

Työohje:

1. Aseta vahakangas kaksinkerroin.
 2. Leikkaa kankaasta suorakaiteen muotoinen pala sen mukaan, kuinka suuren säkin haluat. Jos haluat säkkiin kantokahvat, leikkaa myös niille omat kaksinkertaiset palansa.
- Taita iso leikattu kangaspala puolesta välistä.
 - Ompele sivusaumat ompelukoneella.
 - Taita säkin suu rullalle.
 - Ompele kantokahvat molemmista päistään säkkiin kiinni.
 - Leikkaa säkin alakulmaan aukko, josta ylimääräinen kasteluvesi pääsee pois.

Ohjaajalle:

- Säkkejä voi tehdä erikokoisia. Suuri säkki kannattaa tehdä kaksin kerroin asetetusta vahakankaasta, jotta säkistä tulee kestävä.
- Vahaliinat, joilla on kaksi erilaista kääntöpuolta antavat säkeille hauskan ilmeen sillä liinan toinen puoli toimii säkin päävärinä ja toinen käännetyin kauluksen somisteena.
- Säkkejä voi hyödyntää myös esimerkiksi rikkaruohojen kantosäkkeinä.
- Valmiin kasvatussäkin saa kun hyödyntää kookasta, napakasta muovista valmistettua kauppakassia

Idea: Haapalahti Heidi & Tuisku Teija. 2013. Kierrätyspuutarha. Turhan tavaran uusi elämä puutarhassa. Tammi, 42–43.

Kuva: Kierrätyspuutarhan Facebook-sivut 15.9.2014: <https://www.facebook.com/Kierratyspuutarha/>

Tuikkukippo lasipurkista ja puunlehdistä

Kerää ruokasäilykkein täytetyt lasipurkit ja syksyn lehdet talteen. Saat loihdittua niistä tunnelmallisia tuikkukippoja syksyn pimenevien iltojen iloksi kunhan ensin kuivaat lehdet huolella.

Milloin?

01	02	03	04	05	06	07	08	09	10	11	12

— Milloin mahdollista? — Sesonki

Vaikeusaste & erityisvaatimukset

-Sorminäppäryys

Toiminnan kesto:

1h

Kustannukset:

€ €€ €€€

Tarvikkeet ja työvälineet:

- Lasipurkki
- Liimalakkaa (Mod Podge)
- Sivellin
- Kuivattuja vaahteranlehtiä
- Hiekkaa
- Tuikku
- Sanomalehtiä suojaksi

Työohje:

1. Pese lasipurkki ja poista etiketti. Kuivaa.
2. Suojaa työtaso esimerkiksi sanomalehdellä.
3. Sivele lasipurkki ulkopuolelta liimalakalla. Jos purkki on iso, kannattaa ensin sivellä vain purkin toinen puoli, jotta liimalakka ei kuivu liian aikaisin.
4. Asettele vaahteranlehtiä purkin pintaan liiman päälle ja sivele liimalakkaa myös niiden päälle. Lehdet saavat mennä lomittain, mutta muista silloin lisätä liimaa myös niiden väliin.
5. Anna purkin kuivua. Liimalakka kuivuu noin tunnissa.
6. Laita purkin pohjalle pari senttiä hiekkaa ja tuikku hiekan päälle. Hiekka ehkäisee lasipurkin liiallista kuumenemista ja halkeamista.

Ohjaajalle:

- Lakkasivellin ja -purkki kannattaa pestä heti käytön jälkeen jotta lakka ei jähmety niihin.
- Purkin koristelussa voi käyttää myös muita kuivattuja kasveja ja lehtiä.
- Lehtien kuivaaminen onnistuu kirjan sivujen välissä jotka on suojattu sanomalehdellä.

kuvat: <http://www.youthareawesome.com/diy-autumn-lamps/>

Istutusvaasi autonrenkaasta

Vanhasta autonrenkaasta saa näyttävän istutusvaasin, jonka voi halutessaan maalata

Milloin?

01	02	03	04	05	06	07	08	09	10	11	12

Milloin mahdollista? Sesonki

Vaikeusaste & erityisvaatimukset

-Kuviosahan käyttäminen,
suunnittelu, esineiden
käsitteleminen

Toiminnan kesto:

1-2h

Kustannukset:

€ €€ €€€

Tarvikkeet ja työvälineet:

- Autonrenkas
- Kuviosaha
- Maalia
- Pensseleitä
- Sanomalehtiä suojaksi

Työohje:

- Piirrä renkaaseen viiva jonka muotoiseksi vaasin yläreunan seuraavassa vaiheessa leikkaat. Viiva voi olla esimerkiksi suora, sahalaitainen tai aaltomainen.
- Leikkaa viivaa pitkin kuviosahalla.
- Käännä renkaan sisäpuoli ulospäin vanteen yli. Rengaskumissa on metallisäikeitä ja kumi on paksua, joten kääntäminen voi olla haastavaa.
- Aseta leikkaamisesta ylijäänyt pala jalustaksi vaasin alle.
- Maalaa halutessasi: Aseta alle sanomalehtiä ja maalaa haluamillasi väreillä.
- Ennen kuin täytät ruukun mullalla, peitä ruukun pohjalle jäävä reikä kankaalla.

Ohjaajalle:

- Renkaan sisäpuolen kääntämiseen ulospäin kannattaa pyytää kaveri avuksi, sillä kääntäminen vaatii todella käsivoimia.

Kuvat: <http://postila.ru/post/27605377>, <http://diy-creativeideas.blogspot.fi/2015/03/diy-garden-idea.html?spref=pi>

Omenakynttilät

Syksyn omenasadosta voi nauttia myös tekemällä omenoista kauniita kynttilöitä. Omenakynttilöistä voi tehdä myös tunnelmallisen asetelman laittamalla omenakynttilät kellumaan vesiastiaan.

Milloin?

01	02	03	04	05	06	07	08	09	10	11	12

— Milloin mahdollista? — Sesonki

Vaikeusaste & erityisvaatimukset

-Sorminäppäryys

Toiminnan kesto:

1h

Kustannukset:

€ €€ €€€

Tarvikkeet ja työvälineet:

- Mattoveitsi
- Lusikka
- Omena
- Sakset
- Sydänlankaa
- Nasta
- Noin 5 cm pituinen kepinpätkä tai pyykkipoika
- Vanhoja kynttilänjämää
- Pieni kattila
- Pieni metalliastia (joka sopii kattilan päälle)

Työohje:

1. Piirrä mattoveitsellä noin tuikkukynttilän kokoinen ympyrä omenan yläosaan. Kaiverra omenasta pois ympyrän kokoinen ja muutaman sentin syvyinen pala lusikalla.
2. Leikkaa pätkä sydänlangasta ja kiinnitä se toisesta päästään kepinpätkän (tai pyykkipojan) keskelle.
3. Kiinnitä sydänlanka nastalla toisesta päästään omenaankaverretun aukon pohjaan niin, että lanka jää tiukalle.
4. Keitä vettä kattilassa ja aseta metalliastia kattilan päälle.
5. Laita kynttilänjämät metalliastiaan ja anna niiden sulaa kokonaan.
6. Kaada kaiverretun omenan sisälle sulanutta steariinia. Anna jähmettyä.

Ohjaajalle:

- Kauniin koristeen saa, kun asettaa monta omenakynttilää kellumaan vesiastiaan.
- Steariinilla voi täyttää myös esimerkiksi tyhjennetyn sitruunan kuoren, simpukankuoren tai lasipullon korkin. Näin syntyy hauskoja erikokoisia kynttilöitä!

Betonikädet kertakäyttöhanskoista

Voit hyödyntää vanhoja kertakäyttöhanskoja tekemällä niistä kauniita betonisomisteita vaikkapa puutarhaan tai parvekkeelle. Käsiin voi tehdä esimerkiksi pienen istutuksen, tai asetella vaikkapa joka vuodenaikaan sopivan sommitelman esimerkiksi kukista, oksista, kävyistä ja kivistä. Käsi toimii myös kippona pikkuesineille.

Milloin?

01	02	03	04	05	06	07	08	09	10	11	12

— Milloin mahdollista? — Sesonki

Vaikeusaste & erityisvaatimukset

-Hienomotoriikka

Toiminnan kesto:

0,5h + kuivuminen

Kustannukset:

€ €€ €€€

Tarvikkeet ja työvälineet:

- Ämpäri betonin sekoitusta varten
- Pieni puutarhakuokka tai muu vastaava työkalu betonin sekoitusta varten
- Betonia (sellaista johon tarvitsee sekoittaa vain vesi)
- Vettä
- Kertakäyttöhanskoja
- Pesuvati, sanko tai muu astia betonityön kuivattamista varten
- Vanhoja pyyhkeitä tai lakanoita

Työohje:

- Sekoita betoni ja vesi ämpärissä. Lisää vettä aivan varovasti, jotta seoksesta ei tule liian löysää. Seos on valmista käytettäväksi silloin, kun betonista saa muotoiltua pallon kämmenelle, jonka muoto kuitenkin hajoaa kun kämmentä ravistaa.
- Täytä hanska betonilla. Puristele hankaan jäävät ilmakuplat pois.
- Asettele hanska reunalliseen astiaan, jonka pohjalla on pyyhkeitä antamassa lisätukea. Pyyhkeiden avulla betonikäden kaarevuutta voi säädellä.
- Anna kuivua pari vuorokautta
- Leikkaa hanskat pois betonin päältä

Ohjaajalle:

- Hankkiessasi betonia kiinnitä huomiota sen kärkeuteen. Mitä pienempi sorakoko säkissä ilmoitetaan, sitä sileämpää betoni on. Esimerkiksi sorakoko S25 on hyvä betonikäsien tekemiseen.
- Myytävänä on myös pienemmissä pakkauksissa olevaa askartelubetonia, joissa pieni sorakoko takaa sileän pinnan

Ensimmäinen kuva: <https://theownerbuildernetwork.co/easy-diy-projects/diy-garden-projects/diy-planters/diy-hand-planters/>

Kranssi muovipusseista

Muovipussista voi tehdä kauniin kranssin jonka voi ripustaa sisä- tai ulkotiloihin. Halutessaan kranssia voi myös koristella esimerkiksi kävyillä ja lehdillä.

Milloin?

01	02	03	04	05	06	07	08	09	10	11	12

— Milloin mahdollista? — Sesonki

Vaikeusaste & erityisvaatimukset

-Sorminäppäryys

Toiminnan kesto:

1h

Kustannukset:

€ €€ €€€

Tarvikkeet ja työvälineet:

- Rautalankaa
- Sivuleikkurit
- Muovipusseja
- Sakset

Työohje:

1. Tee rautalangasta ympyrä kranssin rungoksi.
2. Leikkaa muovipusseista noin 8cm X 20cm suikaleita.
3. Sido muovipussinsuikaleet keskeltä kahdella solmulla kiinni rautalankaan. Täytä koko rautalankaympyrä näin.

Ohjaajalle:

- Tarpeen vaatiessa ohjaaja voi leikata erivärisiä muovipussin suikaleita valmiiksi osallistujille.
- Hauskoja koristeita kranssiin saa tekemällä muovipussisuikaleista rusetteja.
- Koristeet voi kiinnittää kranssiin rautalangalla, tavallisella langalla tai kuumaliimalla.

kuvat:<http://www.designrulz.com/product-design/2012/11/25-ideas-of-how-to-recycle-plastic-bags-on-america-recycles-day/>,
<https://www.recyclart.org/2015/12/upcycled-plastic-bag-christmas-decorations/>

Tuulikello kierrätysmateriaaleista

Kierrätysmateriaaleista voi loihtia mitä erilaisimpia tuulikelloja. Materiaaliksi käy lähes mikä tahansa ylimääräinen kodin kaapeista löytyvä pikkutavara sekä esimerkiksi metalliset ruoka- ja juomapakkaukset.

Milloin?

01	02	03	04	05	06	07	08	09	10	11	12

— Milloin mahdollista? — Sesonki

Vaikeusaste & erityisvaatimukset

-Hienomotoriikka, suunnittelu, luovuus

Toiminnan kesto:

1-2h

Kustannukset:

€ €€ €€€

Tarvikkeet ja työvälineet:

- Rautalankaa
- Siimaa tai narua
- Kärkipihdit, sivuleikkurit
- Sakset
- Ideoita käytettäväksi kierrätysmateriaaleiksi:
 - avaimet, pullonkorkit, napit, jouset, klemmarit, piparkakkumuotit, CD-levyt, ruokailuvälineet, säilykepurkkien kannet ja säilykepurkkien ssulkijaklipsut, triangeli, rannerenkaat, korujen osat, lakanasuikaleet, pitsiliinat (kovetetut), metallihenkarit, mutterit, työkalut, kynttilänjalat, pilttipurkit ja niiden kannet, teekupit

Työohje:

1. Tee tuulikellolle ensin yläkappale, johon muut koristeet ripustetaan siiman tai langan avulla. Yläkappale voi olla esimerkiksi jonkinlainen rinkula (esimerkiksi rannerengas), suora kappale (esimerkiksi oksanpätkä) tai jokin muun muotoinen esine (esimerkiksi vispilä).
2. Kiinnitä yläkappaleeseen siimalla tai narulla roikkumaan haluamiasi esineitä. Toteuttamisessa kannattaa miettiä myös tuulikellon ääntä kun esineet osuvat toisiinsa.
3. Lopuksi kiinnitä yläkappaleeseen ripustusnaru ja ripusta tuulikello haluamaasi paikkaan. Tässä voit hyödyntää myös rautalankaa.

Ohjaajalle:

- Tuulikelloja voi tehdä myös yhden yhteisen, jolloin jokainen voi tuoda jonkun oman jutun siihen antamaan ääntä tai koristusta.
- Tuulikellon osia voi myös maalata esimerkiksi akryylimaaleilla.

Kenkäruukku betonista

Vanhat kengät saavat aivan uuden tehtävän hauskoina istutusruukkuina kun ne päällystää betonilla. Kengistä tulee aivan kuin veistokset!

Milloin?

01	02	03	04	05	06	07	08	09	10	11	12

— Milloin mahdollista? — Sesonki

Vaikeusaste & erityisvaatimukset

Toiminnan kesto:

½h + kuivuminen

Kustannukset:

€ €€ €€€

Tarvikkeet ja työvälineet:

- Suojakäsineet
- Ämpäri betonin sekoittamista varten
- Pieni puutarhakuokka tai muu vastaava työkalu betonin sekoittamista varten
- Betonia
- Vettä
- Suojamuovi, esimerkiksi leikattu muovipussi tai jätesäkin pala
- Muovimuki

Työohje:

1. Sekoita betoni ja vesi ämpäriässä, seos saa jäädä hieman juoksevaksi.
2. Upota kengät betoniin ja huolehdi että massa tarttuu niihin kauttaaltaan.
3. Aseta muovimuki kengän varteen ja leikkaa kengän varresta ylimenevä muovimukin osa pois.
4. Aseta kengät kuivumaan suojamuovin päälle.
5. Jos betonin väri muuntuu kuivuessaan muuksi kuin harmaaksi, voit toistaa betoniin uittamisen.

Ohjaajalle:

- Kokeilkaa rohkeasti erilaisten ja erikokoisten kenkien hyödyntämistä!
- Kengän pintamateriaalin on hyvä olla karheaa tai pehmeää –ei kumia, jotta betoni tarttuu kengän pintaan eikä valu niin herkästi pois.
- Jotta kengän yksityiskohdat tulevat betonin alta näkyviin, on hyvä käyttää mahdollisimman hienoa betonia. Mitä pienempi sorakoko säkissä ilmoitetaan, sitä sileämpää betoni on. Myytävänä on myös pienemmissä pakkauksissa olevaa askartelubetonia, joissa pieni sorakoko takaa sileän pinnan.
- Muovimuki pitää veden kasvien juurilla; näin vesi ei imeydy betoniin ja kenkään. Kenkä sopiikin sen varressa olevan muovimukin ansiosta hyvin maljakoksi.

Kuva: <http://www.welke.nl/photo/jrom/Oude-schoenen-opknappen-met-muurvuller-van-Action.1457289842>

Lintujen ruokintalauta appelsiininkuoresta

Lintujen ruokintalaudan voi tehdä tyhjäksi puristetuista appelsiineista ja pajukepeistä. Ruokintalautoja kannattaa tehdä muutama, jotta useammille linnuille riittää nokittavaa ilman kilpailua. Talviruoaksi sopivat paljon rasvaa sisältävät pähkinät, siemenet, viljat ja suolaton rasva. Ruoka ei pääse kastumaan ja pilaantumaan kupukaton ansiosta. Linnut istuvat ruokaillessaan orsilla, jolloin ne eivät pääse ulostamaan siementen sekaan ja levittämään tauteja.

Milloin?

01	02	03	04	05	06	07	08	09	10	11	12
■									■		
■										■	

■ Milloin mahdollista? ■ Sesonki

Vaikeusaste & erityisvaatimukset

-Puukon käyttäminen

Toiminnan kesto:

1h

Kustannukset:

€ €€ €€€

Tarvikkeet ja työvälineet:

- Appelsiineja
- Pajukeppejä
- Puukko
- Kattila
- Narua
- Siemeniä ja pähkinöitä
- Suolatonta rasvaa, esimerkiksi munkinpaistorasvaa

Työohje:

1. Sulata kattilassa rasva, lisää joukkoon siemeniä ja pähkinöitä, sekoita.
2. Katko puolen metrin mittaisia pajukeppejä. Vuole niiden ohuimmat päät teräviksi.
3. Katko myös lyhyempiä pajukeppejä, vuole myös niiden ohuet päät.
4. Pujota appelsiinin puolikkaita pidempiin keppeihin vuorotellen kupiksi ja kupoliksi.
5. Solmi kupin ja kuvun alle rusetit karhealla narulla, jotta kuvut eivät valu kepeissä.
6. Lävistä ohuilla tikulla kuppiosa. Tikut jämäköittävät rakenteen ja toimivat orsina ruokailijoille
7. Katko orret sopivan pituisiksi.
8. Lusikoi kupit täyteen rasvaista siemen-pähkinäseosta.
9. Rasvan jäähtyttyä ja seoksen jähmettyttyä ripusta ruokintalaudat pihapuihin.

Ohjaajalle:

- Ruokintalaudan voi tehdä myös sitruunankuorista.

Lähde ja kuvat: <http://www.meillakotona.fi/tee-itse/askartelu-ja-kasityot/lintujen-ruokintalauta-appelsiineista>

Talvinen ovikranssi villavaatteista

Vanhat villapaidat voi ottaa hyötykäyttöön tekemällä niistä somia kransseja.

Milloin?

01	02	03	04	05	06	07	08	09	10	11	12

— Milloin mahdollista? — Sesonki

Vaikeusaste & erityisvaatimukset

-Sorminäppäryys

Toiminnan kesto:

1-2h

Kustannukset:

€ €€ €€€

Tarvikkeet ja työvälineet:

- Jämäkkää pahvia (esimerkiksi pahvilaatikosta)
- Sakset
- Vanha villapaita, villahuivi tms.
- Villalankaa
- Jokin koriste, esimerkiksi käpyjä, joulupalloja tai muita koristeita

Työohje:

1. Aseta pahvi kaksin kerroin. Piirrä pahviin haluamasi kranssin kokoinen ympyrä ja leikkaa se irti. Leikkaa ympyrään keskelle reikä.
2. Leikkaa villapaidasta tai muusta käyttämästäsi materiaalista noin 10 cm leveitä suikaleita.
3. Aseta suikaleet pituussuunnassa kaksin kerroin ja kieritä ne pahvikiekon ympärille. Kun suikale loppuu, työnä sen pää kierittämäsi kohdan alle ja aloita uuden suikaleen kierittäminen hieman edellisen suikaleen päältä.
4. Kieritä lopuksi villalankaa kiekon ympärille pitämään kiekkoon kierittämiäsi suikaleita paikoillaan.
5. Ripusta villalangalla kiekon keskelle haluamasi koriste.
6. Sido kiekon ympärille ripustuslanka villalangasta.

Ohjaajalle:

- Villavaatteiden lisäksi materiaaliksi sopivat myös muut kankaat, kuten trikoopaidat, vanhat lakanat ja huopahuivit.
- Kranssista tulee pulleampi, kun pahvikiekon ympärille kierittää useamman kerroksen kangassuikaleita.
- Kranssia voi koristella myös vaikkapa napeilla ja koristenuhoilla.

Kuva: <http://the-white-bench.blogspot.fi/2013/09/woolen-wreaths-and-re-launching-my.html>

Lyhty säilyketölkistä

Tunnelmalliset lyhdet koristeeksi puutarhaan, parvekkeelle ja sisätiloihin syntyvät helposti säilyketölkeistä. Voit hyödyntää erikokoisia tölkkejä ja tehdä lyhdyistä myös kauniita asetelmia.

Milloin?

01	02	03	04	05	06	07	08	09	10	11	12

— Milloin mahdollista? — Sesonki

Vaikeusaste & erityisvaatimukset

-Suunnittelu, ideointi, vasaran käyttäminen

Toiminnan kesto:

1h-2h

Kustannukset:

€ €€ €€€

Tarvikkeet ja työvälineet:

- Säilyketölkki
- Tussi
- Terävä naula tai ruuvi
- Vasara (voit käyttää myös kiveä)
- Rautalankaa
- Sivuleikkurit
- Suihkutettavaa maalia jos haluat maalata lyhdyn

Työohje:

1. Pese säilyketölkki ja irrota etiketti.
2. Piirrä tussilla haluamasi pistekuvion tölkin pintaan. Kuvion piirtäminen ei ole välttämätöntä, voit ryhtyä tekemään purkkiin reikiä myös ilman suunnitelmaa ja katsoa mitä syntyy!
3. Naputtele purkkiin reikiä. Voit hyödyntää erikokoisia nautoja kuvion tekemisessä.
4. Tee kaksi reikää myös purkin yläosaan ripustuslenkkiä varten. Kiinnitä rautalanka näihin reikiin.
5. Halutessasi voit maalata purkin suihkutettavalla maalilla, anna kuivua.
6. Aseta purkkiin tuikku ja nauti tunnelmallisesta loisteesta.

Ohjaajalle:

- Purkin pysymistä paikallaan naulaamisen aikana voi helpottaa esimerkiksi siten, että tekee naulaamisen pakkauslavan päällä.
- Säilykepurkin lommoutumisen vasaroinnin yhteydessä voi ehkäistä täyttämällä purkin märällä hiekalla ennen kuin aloittaa tekemään purkkiin reikiä.
- Tuikut pysyvät tölkin pohjalla paremmin paikallaan, kun pohjalle laittaa noin sentin hiekkaa ja hieman upottaa tuikkua siihen.

Tuikkukuppi lasten kumisaappaista

Tunnelmalliset tuikut ilahduttavat pimeneviä syysiltoja. Vanhoista lasten kumisaappaista ja betonista syntyy hauskat ja persoonalliset tuikkukipot.

Milloin?

01	02	03	04	05	06	07	08	09	10	11	12

— Milloin mahdollista? — Sesonki

Vaikeusaste & erityisvaatimukset

-Suunnittelu, hienomotoriikka

Toiminnan kesto:

1h→

Kustannukset:

€ €€ €€€

Tarvikkeet ja työvälineet:

- Lasten kumisaappaat
- Betonia
- Vettä
- Ämpäri betonin sekoittamista varten
- Pieni puutarhakuokka tai muu työkalu betonin sekoittamista varten
- Tuikkuja
- Sakset
- Koristenaaria ja -nauhaa

Työohje:

1. Sekoita vesi ja betoni ämpäriässä.
2. Täytä saappaat seoksella.
3. Paina tuikulla kuoppa saappaan suuaukkoon ja jätä tuikku siihen.
4. Anna kuivua.
5. Saappaiden kuivuttua leikkaa kumisaappaat saksilla pois betonin päältä. Kumisaappaiden irrottamisessa voi joutua käyttämään voimaa.
6. Koristele betonisaappaat halutessasi koristenaarulla. Voit kiinnittää koristeet sitomalla.

Ohjaajalle:

- Kiinnitä huomiota käyttämäsi betonin sorakokoon. Mitä suurempi numero betonisäkissä ilmoitetaan, sitä karkeampaa betoni on. Esimerkiksi sorakoko S25 on hyvä betonisaappaiden tekemiseen.
- Tuikkujen tilalle voi istuttaa myös kasvin. Tällöin tuikkukipon sijasta saappaansuuhun kannattaa painaa esimerkiksi juomalasi. Tällöin kasville ja mullalle on enemmän istutustilaa. Aikuisten kumisaappaita käyttämällä saat tilaa suuremmille istutuksille.

Siemenpiparit linnuille

Talvipakkasilla linnut ilahtuvat puussa roikkuvista herkkupaloista. Somien syötävien tekeminen linnuille onnistuu piparkakkumuottien avulla.

Milloin?

01	02	03	04	05	06	07	08	09	10	11	12
—									—		
—										—	

— Milloin mahdollista? — Sesonki

Vaikeusaste & erityisvaatimukset

-Hienomotoriikka

Toiminnan kesto:

1h

Kustannukset:

€ €€ €€€

Tarvikkeet ja työvälineet:

- 100 g kookosrasvaa
- 3 dl auringonkukansiemeniä tai siemenseosta
- isoja piparimuotteja
- tuorekelmua
- ripustusnarua

Työohje:

- Tiivistä piparimuottien pohja tuorekelmulla. Nosta ne esimerkiksi uunipellille.
- Sulata rasva ja sekoita siihen siemenet. Lusikoi seos piparimuottien sisään.
- Työnnä massa keskelle vaikka kynänpätkä tai pilli, jotta ripustusnarulle jää reikä. Nosta kylmään jähmettymään.
- Irrota jähmettyneet tinttien piparit muoteista ja sido ripustusnarut.

Ohjaajalle:

- Kookosrasvan sijaan käy linnunruokaan myös suolaamaton sianihra. Sitä ei vain saa yhtä helposti. Suolaamatonta sianihraa voi tilata asiakkaidensa toiveet huomioivien kauppojen lihatiskeiltä tai suoraan teurastamosta. Leikkaa sianihra pieniksi paloiksi ja sulata se kattilassa hitaasti matalalla lämpötilalla. Siivilöi rasvasta pois kaikki ylimääräinen.

Betonikoriste pehmonallesta

Vanhat pehmonallet muuttuvat helposti suloisiksi betonikoristeiksi, joilla voi somistaa vaikkapa puutarhaa, parveketta tai sisätiloja.

Milloin?

01	02	03	04	05	06	07	08	09	10	11	12

— Milloin mahdollista? — Sesonki

Vaikeusaste & erityisvaatimukset

-Hienomotoriikka, siistinä pitäminen

Toiminnan kesto:

1h + kuivuminen

Kustannukset:

€ €€ €€€

Tarvikkeet ja työvälineet:

- Pehmonalle
- Suojakäsineet
- Ämpäri betonin sekoitusta varten
- Pieni puutarhakuokka tai muu työkalu betonin sekoitusta varten
- Betonia
- Vettä
- Muovinpala; esimerkiksi auki leikattu muovipussi tai jätesäkin pala

Työohje:

1. Sekoita betoni ja vesi ämpärissä. Jätä seos melko juokseväksi, mutta kuitenkin sellaiseksi että se tarttuu hieman käsiin.
2. Upota nalle betoniin ja hiero betonia siihen kauttaaltaan. Pyyhi ylimääräiset betonikokkareet pois.
3. Aseta nalle kuivumaan mieleiseen asentoon muovin päälle.

Ohjaajalle:

- Nallen piirteet tulevat paremmin esille, kun käyttää mahdollisimman hienoa betonia: Mitä pienempi sorakoko säkissä ilmoitetaan, sitä sileämpää betoni on. Esimerkiksi sorakoko S25 soveltuu hyvin betoninallen tekemiseen.
- Myytävänä on myös pienemmissä pakkauksissa olevaa askartelubetonia, joissa pieni sorakoko takaa sileän pinnan.

Kasveilla koristeltu kynttilä vanhoista kynttilänjämistä ja ilmapallosta

Vanhoja kynttilänjämisiä ei kannata heittää pois, sillä niistä syntyy ilmapallon avulla tunnelmalliset tuikkukipot, jotka voi halutessaan vielä koristella kuivatuilla kasveilla.

Milloin?

01	02	03	04	05	06	07	08	09	10	11	12

— Milloin mahdollista? — Sesonki

Vaikeusaste & erityisvaatimukset

-Hienomotoriikka

Toiminnan kesto:

1h-2h

Kustannukset:

€ €€ €€€

Tarvikkeet ja työvälineet:

- Vanhoja kynttilänjämisiä
- Pieni kattila
- Pieni metalliastia (joka sopii kattilan päälle)
- Ilmapalloja
- Pala vahapaperia
- Sakset
- Lautanen
- Kuivattuja kukkia ja lehtiä
- Metallilusikka
- Tulitikut
- Tuikkukynttilä

Työohje:

1. Täytä ilmapallo vedellä noin tennispallon kokoiseksi ja solmi ilmapallo kiinni.
2. Laita vahapaperin pala lautaselle.
3. Kiehuta kattilassa vettä ja laita metalliastia kattilan päälle. Laita kynttilänjämät sulamaan metalliastiaan.
4. Dippaa ilmapalloa kynttilöistä sulatettuun steariiniin. Älä dippaa ilmapalloa syvemmälle kuin ilmapallon sisällä olevaan vesirajaan, sillä muutoin pallo räjähtää. Dippaa palloa kolme kertaa steariiniin ja anna sen hetken kuivua vahapaperin päällä. Toista näin 10 kertaa ja anna kuivua.
5. Steariinin jäähtyttyä leikkaa ilmapallo kaulastaan auki: Nyt sen pitäisi irrota helposti.
6. Irrota tuikkukynttilästä sen metallinen kippo ja aseta tuikku tekemäsi steariinikipon sisälle.
7. Nyt voit halutessasi siirtyä koristeluun: Lämmitä metallilusikkaa kynttilänliekissä ja silitä kuumalla lusikalla kuivattuja kukkia ja lehtiä kynttilän pintaan.

Ohjaajalle:

- Kuivatuilla kasveilla ja lehdillä voi koristella myös valmiita kynttilöitä samalla tekniikalla.

Kuvat: <https://www.yahoo.com/news/recycled-wax-votives-are-positively-glowing-113266209620.html>,
<https://fi.pinterest.com/pin/762234305654261804/>

Heittopeli kukkapurkeista

Muoviset kukkapurkit sopivat mainiosti hauskan heittopelin rakentamiseen. Purkkeja voi koristella teeman mukaan, esimerkiksi talvella ne voi koristella lumiukoiksi.

Milloin?

01	02	03	04	05	06	07	08	09	10	11	12

— Milloin mahdollista? — Sesonki

Vaikeusaste & erityisvaatimukset

-Värien käyttö, hienomotoriikka

Toiminnan kesto:

1h

Kustannukset:

€ €€ €€€

Tarvikkeet ja työvälineet:

- Muovisia kukkapurkkeja 6kpl
- Pohjustusmaalilla
- Akryylimaaleja
- Siveltimiä
- Sanomalehtiä suojaksi
- Kolme sukkaa tai lumipalloja

Työohje:

1. Maalaa kukkapurkit pohjustusmaalilla. Anna kuivua.
2. Maalaa purkkeihin esimerkiksi lumiukon kasvot. Anna kuivua.
3. Tee pelin heittopallo asettamalla sukat mytyksi sisäkkäin.
4. Tee purkeista pyramidi. Pelin idea on heittämällä saada pyramidi kumoon.

Ohjaajalle:

- Pyramidiin voi käyttää myös useampaa kuin kuutta purkkia.
- Purkit voi koristella myös esimerkiksi eläinten kasvoiksi tai hymynaamoiksi. Esimerkiksi Halloween-juhlassa voisivat voimia vaikkapa hämähäkeiksi tai kurpitsiksi maalatut purkit.
- Pelin heittovälineenä toimii näppärästi myös esimerkiksi tennispallo tai lumipallo.

Kuvat: <http://www.growingajeweledrose.com/2013/12/snowman-slam-game-for-kids.html?m=1>